

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 093 (5324) 26 may 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin organı. Qiyməti 40 qəpik

Sahibkarlığın inkişafı - prioritetlər artır

İlham Əliyev: "Biz bütün sahələrdə ən qabaqcıl təcrübəni tətbiq etməliyik"

Prezident İlham Əliyevin
ünvanına Respublika Günü
münasibətilə təbriklər
gəlməkdə davam edir

3

Azərbaycanın işgal olunmuş
əraziləri ilə bağlı hüquqi rəy
BMT Təhlükəsizlik Şurası və
Baş Məclisinin
sənədi kimi
yayılib

6

Əhəd Qəzayi: "Prezident İlham
Əliyev hər bir siyasi addımını
vaxtında və dəqiqliklə
atan dövlət
xadimidir"

6

Dan Stav: Naxçıvan yüksək
turizm potensialına malikdir

5

Türkiyə səfiri "SəS"
qəzətinin qonağı olub

5

Xalq Cumhuriyyətinin
yaradılması Azərbaycanın
dövlətçilik tarixinin çox
mühüm bir
səhifəsidir

8

9

"Azərbaycan enerji
tehlükəsizliyimdə
mühüm rol oynayır"

13

Bas Prokurorluq daha
bir redaktora
xəbərdarlıq etdi

16

"Manchester Yunayted"
UEFA Avropa Liqasının
çempionu olub

Sahibkarlığın inkişafı - prioritetlər artır

İlham Əliyev: “Biz bütün sahələrdə ən qabaqcıl təcrübəni tətbiq etməliyik”

Her bir ölkənin iqtisadi sabitliyinin və sosial dayanıqlılığının başlıca şərtlərindən biri də etibarlı ərzaq təminatıdır. Bu baxımdan, Azərbaycan dövləti əhalisinin ərzaqla etibarlı təminatına dair çoxyünlü tədbirlər həyata keçirməkə yanaşı, ərzaq təhlükəsizliyinin birbaşa asılı olduğu aqrar sahənin inkişafına yönələn iri-miqyaslı dövlət proqramları həyata keçirilir.

Bu manada, yanvar ayının 30-da Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icrasının üçüncü ilinin yekunlarına həsr olunmuş konfransda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışı zamanı ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlər müzakirə edilərkən, bildirib ki, Azərbaycan kərə yağı ilə 76 faiz özünü təmin edir, bunun 10 faizi xarici faktordur.

Cıxışında dövlət başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan müstəqillik dövründə ərzaq təhlükəsizliyini tam təmin etməyə çalışmalıdır: “Yeni dövriyyəyə cəlb edilən torpaqlar

hesabına idkaldan asılılığı son qoya və ixracın artmasına nail ola bilərik. Keçən il 90 min ton pambıq tədarük etmişik. Bu il isə 200 min ton pambıq istehsalı gözləyirik. Bu sahə Mingəçevirdə yaradılacaq sənaye parkının təminatı ilə bağlıdır. Mingəçevirdə təmelini qoyduğumuz iplik və digər sahələrlə bağlı zavodlar bu ilin sonlarında istifadəyə verilməlidir. Yeri gəlməkən, həzirdə 37 rayonda insanlar baramaçılıqla məşğuldurlar. 2019-cu ildə 1300 ton barmaq istehsalı planlaşdırılır”.

Dövlət başçısı, həmçinin səmərəsiz örüş sahələrinin də əkinə cəlb edilməsinin vacibliyini bildirib: “Ancaq bu sahədə de planlı iş görülməlidir. Yeri bir sahəni inkişaf etdirmək, digər sahənin inkişafına ziyan vurulmamalıdır. Burada düşünülmüş siyaset aparılmalıdır. Yeri gəlməkən, yun tədarükü ilə bağlı cəmi bir sahə var. Bu il ən azı 10 yeni yun tədarükü sahəsi yaradılmalıdır”.

Dövlət başçısının sözlərinə görə, bir tərəfdən əlbəttə, bu rəqəmlər onu göstərir ki, son illər ərzində biz öz ərzaq təhlükəsizliyimizi böyük dərəcədə təmin edə bilmişik.

Dövlət-sahibkar münasibəti daha da dərinləşir

Hər zaman sahibkarların yanında olan ve onlara öz siyasi dəstəyini nümayiş etdirən dövlət başçısının son zamanlar imzalandığı sərəncamlar sahibkarlığın inkişafında yeni mərhələnin başlaması barədə anonsunun reallaşması kimi də qiymətləndirilmək olar.

Son illerde Prezident İlham Əliyevin “Ölkəmizin inkişafı sahibkarlığın inkişafından asılıdır” strateji xəttine uyğun olaraq, biznes və investisiya mühitinin davamlı kimi yaxşılaşdırılması ilə bağlı ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Bu baxımdan sözügedən konfransda Prezident İlham Əliyev əlavə edib ki, investisiya ancaq o yere qoyulur ki, orada artıq baza infrastruktur var:

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gürcüstan Prezidenti Giorgi Marqvelaşviliyə təbrik mektubu göndərib. Təbrikdə deyilir: “Hörəməli cənab Prezident, Gürcüstanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətində Sizi və bütün xalqınızı şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm. Azərbaycan ilə Gürcüstanı tarixən təşəkkül tapmış möhkəm dostluq və məhrəb qonşuluq münasibətləri birləşdirir. Dövlətlərarası münasibətlərimizin hazırlı yüksək səviyyəsi bu xoş ənənələrə sadıq qalan xalqlarımızın iradəsindən qaynaqlanır. İnanıram ki, strateji tərefdaş olan ölkələrimizin birgə reallaşdırıldığı irimiqyaslı layihələr, daim genişlənən eməkdaşlığımız bundan sonra da Azərbaycan-Gürcüstan elaqələrinin inkişafına, xalqlarımızın rifahına xidmət edəcəkdir. Bu əlamətdar gündə Size möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Gürcüstan xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram”.

Prezident İlham Əliyev “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbelərinə və şagirdlərinə verilən təqaüdlərin artırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 30 avqust tarixli 3108 nömrəli Sərəncamında dəyişikliklər edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Əkrəm Zeynallının Azərbaycan Respublikasının İsvəçə Konfederasiyasında və eyni zamanda Lixtenşteyn Knyazlığında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri vəzifəsindən geri çağırılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Mahmud Nəbiyevə “Əməkdar hüquşunas” fəxri adının verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının prokurorluq və məhkəmə orqanlarında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Mahmud Yusif oğlu Nəbiyevə “Əməkdar hüquşunas” fəxri adı verilsin.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Abbasəli Novruzovun “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasında xüsusi xidmət orqanlarında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Abbasəli Ramazan oğlu Novruz “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Aydın Əliyevin “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasında görən rüyənin inkişafındakı xidmətlərinə görə Aydın Əli oğlu Əliyev “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ünvanlı dövlət sosial yardımı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 16 noyabr tarixli 312 nömrəli Fermanında dəyişiklik edilməsi haqqında Ferman imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 2 may tarixli 662 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 25 aprel tarixli 629-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

dan və şəxsən öz adımdan Sizə ən səmimi təbriklərimi çatdırırıram.

Fürsətdən istifadə edərək, Sizə möhkəm cansağlığı, dost Azərbaycan xalqına tərəqqi və rifah arzulayıram".

XXX

Misir Ərəb Respublikasının Prezidenti Əbdülfettah əs-Sisi Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Zati-aliləri, Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizi səmimi təbriklərimi, Azərbaycan xalqının tərəqqisi və rifahı üçün ən xoş arzularımı çatdırmaqdandan çox məmənumun".

Fürsətdən istifadə edərək, bütün sahələrdə qarşılıqlı əməkdaşlığın təsviqi və sitələrinin və iki ölkə arasındakı möhkəm əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin vacibliyini əminliklə bildirmək istədim. Zati-aliləri möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, dost Azərbaycan xalqına bu əlamətdar gün münasibətilə rifah və tərəqqi arzu edirəm.

Bu xoş fürsətdən istifadə edib, Sizə böyük hörmət və ehtiramını izhar edirəm".

XXX

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Xəlifə bin Zayed Al Nəhyan Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Zati-aliləri,

Milli bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına ən səmimi təbriklərimi çatdırırıram. Sizdən Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri xalqının milli bayramınız münasibətilə böyük fərəh hissi keçirdiyini Azərbaycan xalqına çatdırmağınızı rica edirəm.

Əlamətdar bayram münasibətilə Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, dost Azərbaycan xalqına rifah və tərəqqi arzu edirəm. Bu xoş fürsətdən istifadə edib Sizə böyük hörmət və ehtiramını izhar edirəm".

XXX

Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir:

"Hörmətli İlham Heydər oğlu, Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - müstəqilliyin elan olunmasının 99-cu ildönümü ilə əlaqədar Polşa Respublikasının vətəndaşları adından və şəxsən öz adımdan Sizə xoş arzularımı və səmimi təbriklərimi çatdırırıram.

XXX

Polşa Respublikasının Prezidenti Andrey Duda Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Hörmətli Cənab Prezident,

XXX

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - müstəqilliyin elan olunmasının 99-cu ildönümü ilə əlaqədar Polşa Respublikasının vətəndaşları adından və şəxsən öz adımdan Sizə xoş arzularımı və səmimi təbriklərimi çatdırırıram.

XXX

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi işində və bütün vətəndaşların firavan yaşamasına xidmət edən sosial-iqtisadi İslahatların həyata keçirilməsində Sizə uğurlar diləyirəm.

XXX

Hörmətli cənab Prezident, Sizə ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar və Azərbaycan xalqına rifah arzularımı qəbul etməniyi xahiş edirəm".

XXX

Avstriya Respublikasının Federal Prezidenti Aleksander Van der Bellen Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Zati-aliləri,

XXX

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi çatdırmaqdandan məmənluq duyuram.

XXX

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizə möhkəm cansağlığı, Azərbaycan xalqına xoşbəxt gələcək dulu gözəl arzularımı çatdırırıram".

XXX

Liya Respublikasının Prezidenti Dalja Qribauskayte Prezident İlham Əliyevə

amanlıq və firavənlilik diləyim".

XXX

Polşa Respublikasının Prezidenti Andrey Duda Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Hörmətli Cənab Prezident,

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - müstəqilliyin elan olunmasının 99-cu ildönümü ilə əlaqədar Polşa Respublikasının vətəndaşları adından və şəxsən öz adımdan Sizə xoş arzularımı və səmimi təbriklərimi çatdırırıram.

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi işində və bütün vətəndaşların firavan yaşamasına xidmət edən sosial-iqtisadi İslahatların həyata keçirilməsində Sizə uğurlar diləyirəm.

Möhtərəm cənab Prezident, cari ilin iyun ayında Polşa Respublikasına rəsmi səfərinizi gözləyirəm. Əminəm ki, görüşümüz Polşa və Azərbaycan arasında yüksək səviyyəli siyasi dialoqa, xüsusən iqtisadi və mədəni sahələrdə əməkdaşlığın genişlənməsinə təkan verəcək.

Hörmətli cənab Prezident, Sizə ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar və Azərbaycan xalqına rifah arzularımı qəbul etməniyi xahiş edirəm".

XXX

Avstriya Respublikasının Federal Prezidenti Aleksander Van der Bellen Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərib. Təbrik məktubunda deyilir: "Zati-aliləri,

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi çatdırmaqdandan məmənluq duyuram.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizə möhkəm cansağlığı, Azərbaycan xalqına xoşbəxt gələcək dulu gözəl arzularımı çatdırırıram".

XXX

Liya Respublikasının Prezidenti Dalja Qribauskayte Prezident İlham Əliyevə

YAP-in gəncləri Respublika günü qeyd ediblər

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi və partyanın Nizamı rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə 28 May - Respublika Günü münasibətilə bir qrup gənc Eko-Parka səfər ediblər. SIA-nın məlumatına görə, eko-loji parkda təhlükəsizlik təlimatı ilə tanış olduqdan sonra gənclərə "EkoPark"

Eko lojii Tədqiqatlar Mərkəzi İctimai Birliyinin həyata keçirdiyi ekoloji layihələr, fəaliyyət istiqamətləri haqqında ətraflı məlumat verilib.

Gəzinti zamanı gənclər Eko-Parkın istehsalat sahələri və infrastrukturunu, burada quraşdırılmış külək generatorları, günəş panelləri və parkda tətbiq olunan digər müasir texnologiyalarla tanış olublar. Parkın qapalı şitilxana kompleksində yetişdirilən müxtəlif növ bitkilərin bioekoloji xüsusiyyətləri və becərlimə üsulları gənclərdə böyük marağın səbəb olub.

Qeyd edilib ki, kompleks özlüyündə üç əsas hissədən: toxum şobəsi, böyütmə şobəsi və yetişdirilməsi xüsusi şərait tələb edən dekorativ bitkilər üçün ayrılmış oranjereya şobəsindən ibarətdir. İstixanada ilə bir milyon ədəd şitil yetişdirmek mümkündür. Aqrotexniki qaydalara uyğun olaraq, toxumlar əkilməmişdən xüsusi şəraitdə stratifikasiya olunur, bu da onların cürcəmə fazasını tezleşdirir, rüseyimini yaranan biləcək xəstəliklərdən qoruyur və bitiş faizini artırır. Toxumlar müxtəlif ölçülü, xüsusi şəbəkələrdə, mikroelementlərlə zənginləşdirilmiş və torfla qarışdırılmış qurnda yetişdirilir. Bu, inkişafın ilkin mərhələsinin daha sağlam və dayanıqlı keçməsinə zəmin yaradır. Toxum əkininin tam aqrotexniki tələblərə uyğun aparılması nəticəsində yüksək bitiş faizi əldə olunub ki, bu da yüksək səmərəlik üçün əminlik yaradır. Bitki növlərinin yetkin tinglik dövrünə qədər vahid coğrafi arealda yetişdirilməsi yaşlılıq zolaqları salınan sahələrdə əkindən sonrakı adaptasiya prosesinin normal keçməsi və təbii itkilerin minimuma endirilməsinə şərait yaradır. Ekskursiyanın sonunda xatire şəkilləri çəkdirilib.

YAP Sabirabad rayon təşkilatının VIII konfransı keçirilib

Mayın 25 -də Yeni Azərbaycan Partiyası Sabirabad rayon təşkilatının VIII konfransı keçirilib. SIA-nın Aran bürosunun verdiyi məlumatə görə, tədbir iştirakçıları önce rayonun mərkəzi meydanında Ulu öndər Heydər Əliyevin abidesi önnə tərəfə dəstələri qoyublar.

Konfransda YAP Sabirabad rayon təşkilatının sədri Nadir Quliyev hesabat dövründə görülen işlər barəde məlumat verərək bildirib ki, 1993-cü il yanvarın 16-da ilk təsis konfransını keçirən YAP Sabirabad rayon təşkilatı bu gün 91 ərazi üzrə ilk partiya təşkilatında 8036 nəfər YAP üzvünü birləşdirir. Bu gün YAP rayon təşkilatının üzvlərindən 2630 nəfəri, yeni 33 faizi qadınlar, 2647 nəfəri, yeni 33 faizi gənclər təşkil edir. Ötən müddət ərzində YAP Sabirabad rayon təşkilatı öz sıralarını daim genişləndirərək partyanın Proqram və Nizamnaməsinə uyğun olaraq qarşıya qoyulan vəzifələri daha ləyəqətli həyata keçirməkdədir. Konfransda rayon təşkilatı nəzarət təftiş qrupunun sədri Cəvid Cavadov, partiya veterani Salamulla Abdullayev, "Asan xidmət" mərkəzinin əməkdaşı Lalə Musayeva, YAP Sabirabad rayon Qadınlar Şurasının sədr müavini Tamella Niftəliyeva, Sabirabad Ziyalılar cəmiyyətinin sədri Böyükəga Həmidov, şair Ərzuman Babaşov çıxış edərək görülən işlərdən və qarşıda duran vəzifələrdən danışıblar. Konfransda YAP Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə çıxış edərək YAP-in əldə etdiyi böyük nailiyyətlərdən ətraflı bəhs edib. Tədbirdə çıxış edən Milli Məclisin üzvü Rüstəm Xəlilov Ümumməlli lider Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi tarixi yoldan danışıb. Sabirabad rayon İcra hakimiyyətinin başçısı, YAP Siyasi Şurasının üzvü Nazim İsmayılov konfransda çıxış edərək YAP-in yaranma tarixindən, partyanın əldə etdiyi nailiyyətlərdən və ölkənin ictimai-siyasi həyatındaki rolundan bəhs edib, rayon təşkilatının fəaliyyətində uğurlarla yanaşı nöqsanlardan da danışıb.

Konfransda təşkilati məsələyə baxılıb. YAP rayon təşkilatı sədrinin müavini Məleyka Həsənova YAP Sabirabad rayon təşkilatının sədri, yeni tərkibdə Şurası və idarə Heyəti, eləcə də nəzarət-təftiş qrupu seçilib.

Hikmət Hacıyev: "Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi qəbul olunur"

**Azərbaycan Respublikası
Xarici İşlər Nazirliyinin
mətbuat xidmətinin
rəhbəri Hikmət Hacıyevin
SİA-ya müsahibəsi:**

- Hikmət müəllim, bildiyiniz kimi, Azərbaycan müxtəlif səviyyəli beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edib. Ölkəmizdə hazırda keçirilən IV İslam Həmrəyliyi Oyunları da bu qəbildəndir. Ümumiyyətlə, bu kimi tədbirlərin Azərbaycan üçün siyasi əhəmiyyəti haqqında nələri söyləmək olar?

- Bu gün Azərbaycan həqiqətən beynəlxalq məqyasda mühüm tədbirlərin keçirildiyi bir məkana çevrilib. Burada ister qlobal əhəmiyyətli beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi (siyasi diplomatik xarakterli tədbirləri qeyd edə bilərik, o cümlədən idman tədbirlərini və s.) hamısı biri digərini tamamlayan tədbirlərdir. Yeni bu kimi tədbirlərin keçirilməsi onun göstəricisidir ki, Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətdə bir etibarlı tərəfdaş kimi qəbul olunur. Ölkəmizin yürüdüyü daxili və xarici siyasetin təntənesidir ki, hər bir tərəf bəzən də ikitərəfli əlaqələrində problemlə olan tərəflər Azərbaycana gelib və burada əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etməkdə, o cümlədən birgə idman yarışlarını keçirməkdə çətinliklər görmürələr. Bu, Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə artan nüfuzunun, beynəlxalq münasibətlərinə layiqli üzvü olmasının bariz nümunəsidir.

- Son günlərin ən aktual mövzusuna çevrilmiş Ümumrusiya Azərbaycanlıları Kongresinin (ÜAK) ləğv olunmasına münasibətiniz necədir, bunun arxasında kimlər və başlıca olaraq hansı təxribatçı qüvvələr dayanır? Ümumilikdə Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin hazırkı səviyyəsi haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Ümumrusiya Azərbaycanlıları Kongresinin (ÜAK) bağlanması qərarı ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi izah olundu. Biz düşünürük ki, bu, Azərbaycan-Rusya əlaqələrində müsbət əks təzad töredə biləcək bir addımdır. ÜAK iki ölkə arasındakı əlaqələrin inkişafında, bu əlaqələrin şaxələndirilməsində öz səmərəli rolunu oynayıb. Bizdə olan son məlumatə görə, ÜAK-in Nizamnaməsi ilə əlaqədar Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin irəli sürdüyü irad və təkliflər nəzərə alınıb. Ümid edirik ki, Apellyasiya müraciəti əsnasında bu məsələyə yenidən baxılaraq müsbət qərar qəbul ediləcək.

- Ermənistan tərəfi mütəmadi olaraq cəbhə xəttində təxribatçı əməllərini davam etdirir. Necə düşünürsünüz, növbəti "aprel döyüsləri" yaşına bilərmi?

- Ümumrusiya Azərbaycanlıları Kongresinin (ÜAK) bağlanması qərarı ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi izah olundu. Biz düşünürük ki, bu, Azərbaycan-Rusya əlaqələrində müsbət əks təzad töredə biləcək bir addımdır. ÜAK iki ölkə arasındakı əlaqələrin inkişafında, bu əlaqələrin şaxələndirilməsində öz səmərəli rolunu oynayıb. Bizdə olan son məlumatə görə, ÜAK-in Nizamnaməsi ilə əlaqədar Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin irəli sürdüyü irad və təkliflər nəzərə alınıb. Ümid edirik ki, Apellyasiya müraciəti əsnasında bu məsələyə yenidən baxılaraq müsbət qərar qəbul ediləcək.

Erkan Özoral: "28 May bütün türk dünyası üçün qürur günüdür"

Bir daha pis günlər görməmek üçün bu tarixi günlər yaddaşlara həkk olunmalıdır". Bunu SİA-ya açıqlamasında Türkiyənin Azərbaycanlı səfiri Erkan Özoral deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti məhz dönyanın siyasi nizamının yenidən qurulduğu bir vaxtda, XIX əsrin axırları, XX əsrin əvvəllerində Azərbaycanın yaşadığı parlaq mədəni yüksəlik mərhələsinin yekunu kimi meydana çıxbı: "Azərbaycan Şərqdə qurulan ilk demokratik cümhuriyyət olaraq qızıl hərflərlə tarixin səhifələrinə yazılib. Bu tarixi gün, Respublika günü münasibətə qardaş və dost Azərbaycan xalqının səmimi qəlbənə təbrik edirəm. Bu, təkcə Azərbaycan üçün yox, bütün türk dünyası üçün qürur günüdür". Erkan Özoral Şərqdə ilk parlamentli respublikanın - Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin yaranmasının gelən il 100 illiyinin tamam omasını xüsusi qeyd edib.

NATO PA-nın yaz sessiyasında müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri diqqət mərkəzində olacaq

NATO Parlament Assambleyasının mayın 26-da Tbilisidə keçiriləcək yaz sessiyasında müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri diqqət mərkəzində olacaq. Bu barədə Gürcüstan parlamentinin NATO PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri İraklı Sesiaşvili mayın 25-de keçirdiyi brifinqdə məlumat verib. O qeyd edib ki, dörd gün davam edəcək sessiyada demokratik inkişaf, enerji məsələləri, beynəlxalq əməkdaşlıq, dünyada gedən proseslər, terrorla və separatizmə qarşı birgə mübarizə və s. məsələlər müzakirə ediləcək. Sessiyanın sonunda müvafiq bəyannamənin qəbul olunacağı gözlənilir. İ.Sesiaşvili bildirib ki, NATO PA-nın yaz sessiyasına 600 nümayənde, o cümlədən quruma üzv 28 ölkənin, üzv olmayan 20 ölkənin parlament nümayəndə heyətləri, assosiativ üzvlər və digər qonaqlar iştirak edəcəklər.

IV İslam Həmrəyliyi Oyunları İslam ölkələrinin mediasında geniş işıqlandırılıb

Mayın 25-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində "IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının İslam ölkələri mediasında işıqlandırılması" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib.

AZERTAC xəber verir ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv Dövlətlərin Jurnalistləri Assosiasiyanın və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlara Dövlət Dəstəyi Şurasının dəstəyi ilə keçirilən tədbiri "İşşad" Dini Araşdırımlar Mərkəzinin direktoru Rafiq Əliyev açaraq tədbirin məqsədindən danışıb. Qeyd edib ki, məqsəd on gün ərzində ölkəmizdə keçirilən IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının yerli və beynəlxalq mətbuatda işıqlandırılması barədə fikir mübadiləsi aparmaqdır.

Rafiq Əliyev ölkəmizin son illər beynəlxalq əhəmiyyəti tədbirlərə uğurla ev sahibliyi etdiyini söyləyib. O vurğulayıb ki, Bakıda keçirilən IV İslam Həmrəyliyi Oyunları da öz möhtəşəmliyi ilə seçilib. Bu Oyunlar bütün İslam ölkələrinin küləvi informasiya vasitələri tərəfindən geniş işıqlandırılıb. Həmçinin dünyanın digər aparıcı KİV-ləri də bu Oyunlarla bağlı informasiyalar yayımlar. Dünyada münəaqişlərin, mühərabələrin baş verdiyi bir şəraitdə İslam aləmine mənsub insanların bir yerə toplulaşması bütün dünyadan diqqətini Bakıya cəmləşdirmişdi.

Sonra çıxış edən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv Dövlətlərin Jurnalistləri Assosiasiyanın sedri Fazıl Abbasov IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının müvəffəqiyyətlə keçirildiyini qeyd edib. O deyib ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin sedri Mehriban Əliyevanın böyük əməyi sayəsində İslamiada ən yüksək səviyyədə təşkil olundu. Bunu bütün İslam ölkələrinin KİV-lərində yayılan informasiyalarda da açıq-aydın görmək olar. F. Abbasov deyib ki, bu gün bəzi İslam ölkələrində gedən münəaqişlərin, milyonlarla müssəlmanın qacqına çevriləsinin, artmaqda olan islamofobiya məyillərinin fonunda Azərbaycanda 2017-ci ilin "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Bakıda keçirilməsi dövlətimizin başçısının bu məsələyə verdiyi önemi göstərir.

Azərbaycanın İslam həmrəyliyinə nail olunması istiqamətində üzərinə götürdüyü missiyani uğurla davam etdiridiyini deyən Prezident Administrasiyasının icimai-siyasi məsələlər şöbəsinin eməkdaşı Bəhruz Həsənov qeyd edib

ki, Azərbaycan mədəniyyəti İslam sivilizasiyasının formalaşmasında çox müüm elementdir. Bəhruz Həsənov deyib: "Ölkəmiz IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarını yüksək səviyyədə təşkil etmekle bir daha dünyaya nümayiş etdiridi ki, İslam dünyasının gəncləri müharibə meydanda, səngərlərdə yox, belə idman arenalarında qarşılaşmalarıdır. Bu gün İslam ölkələri arasında qarşılıqlı əlaqələrin dərinləşdirilməsinə böyük ehtiyac var. Azərbaycan İslam ölkələri arasında bu əlaqələrin möhkəmləndirilməsində maraqlıdır.

Bildirilib ki, İslam ölkələri arasında əməkdaşlıqda media həmrəyliyi də çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bakıda keçirilən IV İslam Həmrəyliyi Oyunları İslam dünyasının mətbuatında da geniş işıqlandırıldı. "Biz bir daha şahidi olduq ki, İOT-ə üzv Dövlətlərin Jurnalistləri Assosiasiyanın təsis edilmesi çox gözəl ideyadır. Bu Oyunlar assosiasiyanın yaradılmasının zərurılığını bir daha nümayiş etdirdi. Əminlik ki, bu Oyunlar gələcədə İslam həmrəyliyinin daha da güclənməsinə öz töhfəsinə verəcək", - deyə B. Həsənov qeyd edib.

Mərakeşin Azərbaycandakı sefiri Məhəmməd Adil Embarş dördüncü İslam Həmrəyliyi Oyunlarında bütün idmançılar üçün hər cür şəraitin yaradıldığı deyib. Bildirilib ki, yarışlar zamanı təhlükəsizlik ən yüksək səviyyədə təmin edilmişdi. Idmançılar günün istənilən saatında istədikləri yerləre sərbəst gəde bilirdilər. Bu da Azərbaycanın digər ölkələrdən fərqliyi göstərən əsas amillərdəndir. Səfir Oyunların yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnetdarlığını bildirib.

Əsrərəngiz təbiətə malik Azərbaycanın geniş infrastrukturunun, turizm imkanlarının olduğunu vurğulayan diplomat əminliyini bildirib ki, bu, Azərbaycanı gələcəkdə turizm ölkəsi kimi daha çox tanıdaq.

Məhəmməd Adil Embarş Azərbaycanda idmanın bütün sahələrinin inkişaf etdiyini, İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Azərbaycan idmançılarının gücünü bir daha göstərdiyini vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən Türkiyənin, İranın, İndoneziyanın, Səudiyyə Ərəbistanının və digər ölkələrin Azərbaycandakı sefirlərinin eməkdaşları ölkəmizin IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına yüksək səviyyədə ev sahibliyi etməsindən danışıblar. Qeyd edilib ki, İslam ölkələri arasında birliyi təcəssüm etdiren Oyunlar iştirakçı ölkələrin KİV-lərində geniş işıq-

landırılıb.

"Dəyirmi masa" çərçivəsində misirli yazıçı Əhməd Abdo Tərəbikin "Qarabağ - Qafqazda sülhə aparan yol" kitabının təqdimatı da olub.

Təqdimat zamanı çıxış edənlər bu neşrin əhəmiyyətindən bəhs ediblər.

Əhməd Abdo Tərəbik bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin 2017-ci ili Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsi müssəlman ölkələri arasında əlaqələrin güclənməsi baxımından çox önemlidir.

"Təəssüf ki, biz müssəlman dünyasının üzləşdiyi problemlərdə həmrəyliyin şahidi olmuruq. Hətta ermənilər 1915-ci ildə baş vermiş, heç bir hüquqi əsası olmayan hadisələri "soyqırımı" kimi təqdim etməyə çalışırlar. Halbuki Dağılıq Qarabağ münəaqışəsi zamanı ermənilər Azərbaycan xalqına qarşı etnik təmizləmə həyata keçiriblər.

İslam həmrəyliyi təşəbbüsü İslam dünyasının üzləşdiyi problemlərin, o cümlədən Dağılıq Qarabağ münəaqışəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından vacibdir. Azərbaycan Prezidentinin bu təşəbbüs müssəlman dünyasında həmrəyliyin möhkəmlənməsinə xidmət edir", - deyə yazıçı qeyd edib.

Türkiyə səfiri "Ses" qəzetinin qonağı olub

May ayının 25-də Türkiyə dövlətinin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral "Ses" qəzeti redaksiyasının qonağı olub. SIA-nın verdiyi məlumatla görə, qonağı salamlayan "Ses" qəzeti baş redaktoru, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Bəhruz Quliyev tarixən bir-birinə bağlı olan iki qardaş dövlətin, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əlaqələrin inkişafından bəhs edib.

Bildirib ki, bu əlaqələr digər sahələrlə yanaşı, mədəni-humanitar sahələrdə də uğurla inkişaf edir. Bəhruz Quliyev qonağa rəhbərlik etdiyi qəzeti yaranma tarixi, keçidiyi inkişaf yolu baredə məlumat verib, həmçinin dövlətimiz azad mətbuatın inkişafına göstərdiyi dıqqət və qayğıdan geniş bəhs edərək bu ənənənin temelinin Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğunu və bu gün möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən bu siyasetin uğurla davam etdirildiğini söyləyib. Türkiyə səfəri çərçivəsində bir çox qəzet redaksiyalarında, həmçinin televiziya kanallarında olarken yaradılan şəraitdə məmənnən qaldığını vurğulayan baş redaktor jurnalistikanın inkişafını uğurlu addım kimi dəyərləndirib. Mətbuatın qarşısında duran vəzifələrin kifayət qeder şərəflə və cəmiyyət üçün əhəmiyyətli olduğunu bildirib. Bəhruz Quliyev daha sonra qeyd edib ki, Türkiyədə baş verən hadisələr dıqqətle izlenilir. Avropa Şurasının Türkiye haqqında çıxardığı haqsız qətnaməni qınamığını dile getirib. Bu haqsızlığın ümumi türk dünyasına və müssəlman dünyasına qarşı atılan addım və qruplaşma olduğunu bildirib. Həmçinin Pezident İlham Əliyevin Avropa Şurasının iclasında səsləndirdiyi fikrə dıqqət çəkib. Prezidentin "Qardaşımız Türkiye bu iclasda yoxdur, amma mən buradayam, suallarıınızı mənə ünvanlıya bilərsiniz" addımlandan bütün türk dünyasının qürur duyduğunu və sevincə qarşılığını bildirib.

Erkan Özoral öz növbəsində mətbuatı daim izlədiyini "Ses" qəzeti redaksiyasında qonaq olmaqdan məmənnüllü hissi keçirdiyini vurğulayıb. Bu əlaqələrin inkişafında mətbuatın rolunu öne çəkərək, bu sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışıb. Səmimi münasibətdən razılığını ifadə edən Erkan Özoral "Ses" qəzeti ilə xoş münasibətlərdən bəhs edib, kütłəvi informasiya vasitələri arasında əməkdaşlığın faydalı olduğunu vurğulayaraq, əlaqələrin inkişafına dəstək olacağını, bu kimi görüşlərin davamlı olacağını bildirib. Həmçinin 15 iyul hadisələrinə toxunan Erkan Özoral bu hadisələrin bənzərinin 1993-1994-cü illerdə Azərbaycan dövlətinin yaşadığını bildirib.

Baş redaktor Bəhruz Quliyev Türkiyənin prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın çağırışını ilə müqayisə apararaq bunu 1993-1994-cü illerdə Azərbaycanda baş verən hadisələrdə Ulu Öndərin xalqı meydanlara çağırmasına bənzədir. Redaksiya ilə yaxından tanış olan qonaq eməkdaşlara xoş arzularını çatdırıb.

Dan Stav: Naxçıvan yüksək turizm potensialına malikdir

Azərbaycanın böyük əhəmiyyətə malik bölgəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında gördüklərim mənəde xoş təessürat oyatdı. Xüsusişədə sehiyyə sisteminin müasir avanlıqlarla təmin olunması, muxtar respublikanın ərazisində müalicəvi suların mövcudluğu Naxçıvanın yüksək inkişafının və turizm potensialının göstəricisidir. Bu sözleri Naxçıvan Muxtar Respublikasında səfərdə olan İsrailin Azərbaycandakı fəvqələdə və səlahiyyətli səfiri Dan Stav AZƏRTAC-a müsahibəsində deyib.

Dan Stav Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfərinin məqsədinin İsrail və Azərbaycan arasında mövcud ikitirəfli münasibətlər çərçivəsində muxtar respublika ilə əlaqələrin inkişaf etdirilməsi olduğunu qeyd edib. Bu məqsədə Naxçıvanda bir sıra sahələrlə tanış olduğunu bildirən səfər deyib ki, bu gün muxtar respublika ilə İsrail arasında sehiyyə, kənd təsərrüfatı və təhsil sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar var. Naxçıvanda İsrail şirkətləri ilə gelecek iqtisadi əməkdaşlıq barədə müzakirələr apardığını da qeyd edən Dan Stav İsraille Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında güclü iqtisadi əlaqələrin qurulacağına ümidi var olduğunu bildirib.

Azərbaycan Respublikasının BMT yanında daimi nümayəndəliyi tərəfindən "Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlərle bağlı üçüncü təreflərin məsuliyyətinə dair hüquqi rəy" adlı sənəd BMT Təhlükəsizlik Şurası və Baş Məclisinin sənədi kimi yayılıb. Bu barədə AZERTAC-a Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Sözügedən hüquqi rəy Azərbaycan tərəfinin müraciəti əsasında məşhur beynəlxalq hüquqşunas, 1997-ci ildə BMT-nin Beynəlxalq Hüquq Komissiyasının sədri, 1990-2011-ci illərdə üzvü olmuş, "Université Paris Ouest Nanterre La Defense"ın fəxri professoru Alan Pelle tərəfindən hazırlanıb.

Ermənistən qeyri-qanuni əməllerini ört-basdır etmək və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini tehrif edərək üzərinə düşən öhdəlik və məsuliyyətdən yayınmaq cəhdərini nəzərə alaraq, Azərbaycan münəaqışının həlli, ölkəmizin ərazilərinin işgalına sol qoyulması və Ermənistən təcavüzündən əziziyət çəkən qəçqin və məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtması üçün beynəlxalq hüququn alılıyinin təmin olunmasının xüsusi önem kəsb etməsinə dair mövqeyini davamlı şəkildə ortaya qoyur.

Azərbaycan tərəfindən münaqışının hüquqi aspektleri ilə bağlı çoxsaylı hesabatlar hazırlanıb, BMT və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində yayılıraq beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılıb. Xüsusilə, Azərbaycan Respublikası tərəfindən BMT baş katibinə Ermənistən Respublikasının

Azərbaycan Respublikasına qarşı silahlı təcavüzünün hüquqi nəticələri, dövlətlərin ərazi bütövlüyü və öz müqəddərətinin teyinətəmə hüququnun fundamental normaları, Azərbaycan ərazilərinin hərbi işgalçısı kimi Ermənistənən beynəlxalq hüquqi məsuliyyətləri, azərbaycanlı məcburi köçkünlərin hüquqları və Ermənistənən məsuliyyəti üzrə hesabatlar təqdim edilib.

Həmçinin BMT-nin baş katibinə Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən

Azərbaycanın işgal olunmuş əraziləri ilə bağlı hüquqi rəy BMT Təhlükəsizlik Şurası və Baş Məclisinin sənədi kimi yayılıb

hazırlanmış "Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlər" adlı mifəssəl hesabat təqdim edilib. Hesabatda faktlar, rəqəmlər və statistik məlumatlarla sübut olur ki, Ermənistən Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində yürütüdüyü siyaset və həyatı keçirdiyi əməller beynəlxalq hüququn pozuntusudur, münəaqışının siyasi həllinə nail olmaq cəhdərini pozur və regionda sülh, təhlükəsizlik və sabitlik üçün ciddi tehdiddir.

Bu hesabatın ardınca hazırlanın "Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlərə bağlı üçüncü təreflərin məsuliyyətinə dair hüquqi rəy" adlı sənəd əsası bitəref baxış təmin edərək münəaqışının həlli ilə eləqədar mövcud hüquqi öhdəlik və məsuliyyətin daha yaxşı başa düşülməsinə töhfə verir və bu istiqamətdə konkret təkliflərə çıxış edir.

Sənəddə Ermənistən Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərin-

de qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətləri aşağıdakı istiqamətlər üzrə təsnif edilir, Ermənistən əməllerinin qeyri-qanuniliyinin hüquqi əsaslandırılması və üçüncü təreflərin hüquqi məsuliyyətinə dair hüquqi rəy təmin edilir:

- İşgal olunmuş ərazilərdə məskunlaşmanın aparılması;
- Azərbaycanın təbii sərvətlərinin istismarı və ticarəti;
- İqtisadi və maliyyə fəaliyyətləri;
- İnfrastruktur dəyişikliklər və telekommunikasiya şəbəkəsinin istismarı;
- İşgal edilmiş ərazilərin mədəni xarakteri və ərsinə dəyişdirilməsi;
- İşgal edilmiş ərazilərin turizm məkanı kimi təşviq edilməsi, qeyri-qanuni səfərlərin təşkili və digər fəaliyyətlər.

Sənədin təmin etdiyi hüquqi rəye görə, Ermənistən Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni əməllerin həyatı keçirilməsinə məsuliyyət daşıyan tərefdir. Bu qeyri-qanuni əməllerin

bir qismi beynəlxalq hüququn imperativ normalarından irəli gələn öhdəliklərin ciddi surətdə pozulmasıdır. Bu sıraya aşağıdakılardaxildir:

- Ermənistən tərəfindən BMT Nizamnaməsinin pozularaq Azərbaycanın işgal olunmuş Dağlıq Qarabağ və digər rayonlarının de-faktō ayrılmamasını təmin etmək üçün gücdən istifadə;
- Bu xüsusda Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüğünün pozulması;

- İşgal olunmuş ərazilərdə etnik təmizləmənin aparılması, məskunlaşma məntəqələrinin yaradılması və əhalinin köçürülməsinin təmin edilmesi, bu ərazilərin demoqrafik tərkibinin dəyişdirilməsi;

- Hərbi işgala dair hüququn, xüsusilə "Quruda mühəharibənin aparılması qanunları və adətləri" haqqında 1907-ci il Haqa Konvensiyası ilə bağlı Qaydaların 43-cü bəndi, 1949-cu il "Mühəharibe zamanı mülki şəxslərin müdafiəsi" nə dair Cenevre Konvensiyasının 49-cu maddəsinin kobud şəkildə po-

zulması;

- İşğaldan əvvəl həmin ərazidə yaşayan insanların maraqlarının alılıyini nəzərə almadan işgal olunmuş ərazilərin təbii resurslarının istismar edilməsi;

- Ərazinin medəni ərsinə dəyişdirilməsi.

Hüquqi rəyə əsasən, beynəlxalq hüququn imperativ normalarının sadalanan ciddi pozuntusu ağırlaşdırılmış məsuliyyətlə neticələnən xüsusi halların tətbiq edilməsini nəzərdə tutur. Bu sıraya daxildir:

- Bu kimi pozuntular neticəsinde yaranmış vəziyyətin tanınması;

- Bu vəziyyətin saxlanması üçün hər hansı yardımın göstəriləməsinin qadağan olunması;

- Bu kimi pozuntuları etmiş şəxslərin hər hansı immunitetdən məhrum edilməsi;

- Ağırlaşdırılmış məsuliyyət ki-mi bütün dövlətlər tərəfindən Ermənistənən məsuliyyətə cəlb edilməsi və ona qarşı tədbirlərin görülməsi, o cümlədən sanksiyaların tətbiq edilməsi, cinayət və mülki işlərin açılması.

Beynəlxalq münasibətlərdə və münəaqışların həlli prosesində qanunun alılıyinin təmin olunması mütləq xarakter daşıyır.

Bütün beynəlxalq ictimaiyyəti, müvafiq beynəlxalq təşkilatları, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrini, əcnəbi hüquqi və fiziki şəxsləri "Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlərə bağlı üçüncü təreflərin məsuliyyətinə dair hüquqi rəy" və Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münəaqışının hüquqi aspektleri ilə bağlı Azərbaycanın təqdim etdiyi digər fundamental hüquqi hesabatları nəzərə almağa çağırırıq.

Bilik Fondu fəaliyyətini genişləndirir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu Nizamnaməsinə uyğun olaraq, ölkə əhalisinin elmi-praktik, siyasi-ictimai, sosial-iqtisadi, ekoloji və humanitar biliklərinin artırılması, azərbaycançılıq məfkurəsinin və milli-mənəvi, dini dəyərlərin təbliği, dövlətin daxili və xarici siyasetinin mahiyyətinin içtimaiyyətə çatdırılması istiqamətində fealiyyət göstərəcək, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin hərətərfəli fəaliyyəti, çıxışları və imzaladığı qərarlarla bağlı davamlı mühəzirələr təşkil edəcək. Ölkə əhalisinin müxtəlif sosial qruplarının, xüsusən gənclərin elmi biliklərinin və peşəkar vərdişlerinin inkişafı, onların vətənpərvər ruhda tərbiyə olunması istiqamətində Bilik Fondu həyatı keçirdiyi müxtəlif maarifləndirici layihələr daha intensiv və sistemli xarakter alacaq.

Əhəd Qəzayi: "Prezident İlham Əliyev hər bir siyasi addımını vaxtında və dəqiqliklə atan dövlət xadimidir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər bir siyasi addımını vaxtında və dəqiqliklə atan dövlət xadimidir. 2017-ci ilin Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi də dövlət başçısının belə addımlarından biridir.

Bu sözü AZERTAC-a müsahibəsinə İranın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Əhəd Qəzayi deyib.

Azərbaycanda səfir olduğu müddətdə ümummilli lider Heydər Əliyevlə dəfələrə görüşdүünü xatırladan diplomat bildirib ki, Heydər Əliyev ən çətin məqamlarda belə düzgün qərar verməyi bacaran görkəmli şəxsiyyət idi. Heydər Əliyevin yolu davam etdirən Prezident İlham Əliyev də hər bir addımını dəqiqliklə atan dövlət xadimidir. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan etməsi və bu il çərçivəsində Bakıda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçirilməsi çox düzgün addımdır.

Əhəd Qəzayi bildirib ki, bu gün dünyada yaşayan bütün müsəlman xalqlarının birliyə və həmrəyliyi böyük ehtiyacı var. Xalqların yaxınlaşması və həmrəyliyi yalnız fayda verə bilər. Həmrəylik dostluğun və qardaşlığın əsasıdır. İslam Həmrəyliyi Oyunları bütün dünyaya müsəlmanların həmrəy ola biləcəyini göstərdi. Bu, İslam dininin və müsəlmanların neqativ obrazını yaratmağa çalışanlara tutarlı cavab oldu.

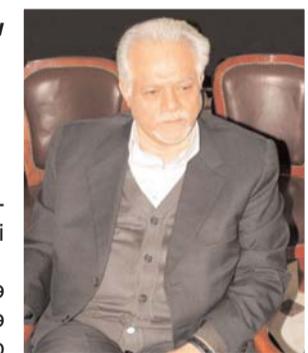
"Mən bir müsəlman kimi bu təşəbbüsa görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığı bildirirəm", - deyən Ə.Qəzayi qeyd edib ki, Azərbaycan öz inkişafı ilə beynəlxalq səviyyəli həm idman, həm də siyasi tədbirlərə ev sahibliyi etməyi yaxşı bacaran nüfuzlu bir ölkəyə çevrilib.

sosial və elmi maarifləndirmə işlərinin daha da genişləndirilməsi, müxtəlif sahələr üzrə fondun lektorlar qruplarının işinin yenidən təşkili və lektorların ölkə daxilində gələcək fəaliyyət planı müzakirə olunub.

Dövlət müşaviri bildirib ki, Bilik Fondu lektorlar qruplarının üzvlərindən ibarət yenidən formalaşdırılmış "Heydər Əliyev və azərbaycançılıq", "Multikulturalizm, tolerantlıq və din siyaseti", "Ədəbiyyat və incəsənet", "Hüquq", "Dilçilik", "Fizika, riyaziyyat və informatika", "Ekologiya və yer elmləri", "İqtisadiyyat", "Fəlsəfə", "Tarix", "Sosial, tibbi maarifləndirmə", "Cəmiyyət və kitab" bölmələri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu Nizamnaməsinə uyğun olaraq, ölkə əhalisinin elmi-praktik, siyasi-ictimai, sosial-iqtisadi, ekoloji və humanitar biliklərinin artırılması, azərbaycançılıq məfkurəsinin və milli-mənəvi, dini dəyərlərin təbliği, dövlətin daxili və xarici siyasetinin mahiyyətinin içtimaiyyətə çatdırılması istiqamətində fealiyyət göstərəcək, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin hərətərfəli fəaliyyəti, çıxışları və imzaladığı qərarlarla bağlı davamlı mühəzirələr təşkil edəcək. Ölkə əhalisinin müxtəlif sosial qruplarının, xüsusən gənclərin elmi biliklərinin və peşəkar vərdişlerinin inkişafı, onların vətənpərvər ruhda tərbiyə olunması istiqamətində Bilik Fondu həyatı keçirdiyi müxtəlif maarifləndirici layihələr daha intensiv və sistemli xarakter alacaq.

Müşavirədə Bilik Fondu lektorlar qruplarının tanınmış ictimai-siyasi xadimlərdən, Milli Məclisin deputatlarından, dövlət qurumlarının məsul əməkdaşlarından, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) müxtəlif institutlarının direktorlarından, AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvlərindən ibarət sədrlerinin səsləndirdiyi konkret təkliflər ətrafında geniş müzakirələr və fikir mübadiləsi aparılıb.

Suraxanıda Respublika Günü qeyd edildi

Dünən Suraxanı rayonu Heydər Əliyev Mərkəzinin, AMEA-nın Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix İstítutunun, rayon icra hakimiyyətinin və Yeni Azərbaycan Partiyası Suraxanı rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə mərkəzdə Azərbaycanda Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 99 illiyi münasibəti ilə “Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədidir, dönməzdir” mövzusunda konfrans keçirilmişdir. Konfrans iştirakçıları əvvəlcə Ulu Öndərin Heydər Əliyev Par-kında ucalan abidəsini ziyarət etmişlər. Mərkəzin Elektron lektoriya zalında keçirilən tədbir Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlandı. Konfrans iştirakçılarını Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 99 illiyi münasibəti ilə təbrik edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov qeyd edib ki, ölkəmizdə Şərqiñ ilk demokratik respublikası yaranmışdır. Təkcə bu faktı dilə gətirməyin özü bizi nə qədər qürurlandırır. Bu, Azərbaycanın tarixidir. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı qeyd etdi ki, 1991-ci ildə yenidən müstəqillik əldə edən Azərbaycan bitib-tükənməyən hakimiyyət çəkişmələri, parçalanıb məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə idi. Belə ağır vəziyyətdə ölkənin xilasının yegana yolunu görkəmli siyasi xadim Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsində görən Azərbaycan xalqı Ulu Öndəri təkidlə Bakiya dəvət etdi. Milyonlarla insanın təkidinə və xahişinə hörmətlə yanaşan Ulu Öndərimiz yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdaraq, 1993-cü il iyunun 15-də Milli Məclisin Sədri seçilməsi ilə dövlət müstəqilliyinin qorunmasını, ölkədə sabitlivin, əmin-amanlığın yaranmasını, iqtisadiyyatın inkisafını təmin etdi.

Konfransda "Azerbaycanın dövlət müstəqilliyi ebedidir, dönməzdir" mövzusunda məruzə ilə şixş edin Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun direktoru, Milli Məclisin deputati, akademik Yaqub Mahmudov qeyd etdi ki, 23 ay bir milletin nələrisə eldə etməsi baxımından, çox qısa bir zaman kəsiyidir. Lakin Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti 99 il bundan önce, yaradığı 28 may günündən etibarən xalqın milli şüurunda dönüş yaratmağı bacardı. Məruzə ətrfində Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun şöbə müdirləri Natiq Məmmədzadə, İlqar Niftəliyev, Yeni Azərbaycan Partiyası Suraxanı rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov, Milli Məclisin deputati Ağacan Abiyev çıxış etdilər.

Konfrans Azərbaycan xalqının xilaskarı, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin müdrik sözləri ilə yekunlaşdı: "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədidir, dönməzdər və bizim qarşımızda duran vəzifə dövlət müstəqilliyini qorumaqdan və əbədi etməkdən ibarətdir." Sonda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix İstitutu rayonun ictimai həyatında fəal iştirakına görə, rayon icra hakimiyyəti başçısının Fəxri Fərmanı ilə təltif edildi və xatirə hədiyyəsi təqdim edildi. Eyni zamanda, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin irlisinin öyrənilmesi məqsədi ilə rayonun 9-11-ci sınıf şagirdlərinə Suraxani rayonu Heydər Əliyev Mərkəzində "Heydər Əliyev və müasir Azərbaycan tarixi" mövzusunda keçirilən açıq dərslərin tədrisində və təhsil müəssisələrində keçirilən tədbirlərin təşkilində fərqlənən müəllimlər rayon icra hakimiyyəti başçısının Fəxri Fərmanı ilə təltif edildilər, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümü münasibəti ilə keçirilən rəsm sərgisində fərqlənən şagirdlər mükafatlandırıldılar.

ZÜMRÜD

Musa Qasimlı: "Azərbaycanın yeni bir modeldə təqdimatı oldu"

“ V İslâm Həmrəyliyi oyunlarının yüksək səviyyədə keçirilməsi Azərbaycanın yeni bir modeldə təqdimati oldu, yeni standartlar yaradı”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili, AMEA-nın müxbir üzvü Musa Qasımlı deyib. Millət vəkilinin sözlerinə görə, xarici qonaqlar ölkəmizin inkişafını və millətimizin qonaqpərvərliyini əyani şəkildə gördülər: “Qalib gəlmiş idmançılarımızla görüşdə cənab Prezident İlham Əliyevin söylədiyi fikirlər ölkəmizdə idmanın inkişafına geləcəkdə də dövlət qayığının göstərilecəyini bir daha təsdiq etdi”. Qeyd edək ki, Prezident IV İslâm Həmrəyliyi Oyunlarında qalib gəlmiş idmançılarla görüşündə bildimişdi ki, biz İslâm Həmrəyliyi Oyunlarında da yeni yanaşmanı ortaya qoymuş, yeni standartlar tətbiq etdik. Əlbette ki, bu, bizim qonaqlara olan hörmətimizin əlamətidir, məsuliyyətin təzahürüdür. Eyni zamanda, bu, ümumiyyətlə, bizim siyasetimizi gösterir. Çünkü biz istəyirik ki, Azərbaycanda hər bir tədbir en yüksək səviyyədə keçirilsin. Ona görə də ölkəmiz inkişaf edir, ona görə də Bakıya qələn bütün xarici qonaqlar səhərimizə heyran qalırlar.

Parlamentdə “Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət bütçəsinin icrası haqqında” qanun layihəsi müzakirə olunub

Mayın 25-də Milli Məclisin iqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitasının iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə komitənin sədri Ziyad Səmədədə gündəlik barədə məlumat verib. Gündeliyə “Azerbaycan Respublikasının 2016-ci il dövlət bütçəsinin icrası haqqında” qanun ləvhası daxildir.

Ziyad Səmədzadə bildirib ki, 2016-ci il Azərbaycan tarixində islahatlar ili kimi yadda qalıb. Dünyada ölkələr arasında toqquşmaların, ziddiyyətlərin artmasına baxmayaraq, ölkəmizdə sabitlik

höküm sürür. Bunun nötesidir ki, dünyada artan gərginliyə baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı öz inkişafını davam etdirir. "Azərbaycan Respublikasının 2016-ci il dövlət bütçəsinin icrası haqqında" qanun layihəsi və hesabat "Bütçə sistemi haqqında" Qanunun 20.3-cü maddəsinə uyğun olaraq hazırlanıb. Hesabat Azərbaycan Respublikasının 2016-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulan xərclərin icra vəziyyəti ilə bağlı göstəricilərlə yanaşı, dövlət borcları, il ərzində götürülən dövlət borcları və dövlət borcuna xidmet, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondunun, dövlət bütçəsinin ehtiyat fondunun vəsaitindən istifade haqqında və digər zəruri məlumatları özündə eks etdirir.

Maliyyə nazirinin müavini Azer Bayramov bildirib ki, hesabat ilində fiskal yiğcamlaşdırma siyasetinə paralel olaraq əsas sosial vəzifələrin, o cümlədən aztəminatlı ailələrin ünvanlı sosial yardımının gücləndirilməsi, sosial sahələrdə infrastrukturun gücləndirilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması və məşğulluq səviyyəsinin artırılması, müdafiə tədbirlərinin və dövlət borcu xidməti xərclərinin stabil maliyyələşməsi kimi zəruri öhdəliklər maliyyə təminatı əsasında nail olunub, bəzi dövlət müəssisələrinin kreditor borclarının tənzimlenməsində kömək göstərilib.

Maliyyə nazirinin müavini A.Bayramov qeyd edib ki, dünya bazarında neftin qiymətinin aşağı düşməsi iqtisadiyyatı neftlə bağlı olan ölkələrə təsirsiz ötüşmeyib. Bundan əlavə, FED-in ucot dərécelərinin artması dolların qiymətini artırıb ki, bu da bir sırə problemlərə səbəb olub. Baş verənlər təbii ki, Azərbaycana da təsirsiz ötüşmeyib. Lakin dünya iqtisadiyyatında baş verən mənfililiklərin ölkəmizə həddindən artıq təsirinin qarşısının alınması istiqamətində mübüüm addımlar atılıb.

Nazir müavini vurgulayıp ki, bütçede gelirlərinin artıqlaması ilə yerine yetirilməsi hesabına 2017-ci il 1 yanvar tarixində 2.207 milyon manat həcmində sərhəd vəzifəsindən gələcək yaradı-

na 2017-ci il 1 yanvar tarixinə 2 307 milyon manat hecmində sərbəst xəzinə qalığı yaranıb. ÜDM-da gəlirlərin xüsusi çəkisi yüksək qalıb və keçən il bu göstərici 29 faiz təşkil edib. Qeyri-neft sektorundan daxilolmaların bündə gəlirlərində payı 47,3 faizə çatıb ki, bu da 2015-ci ilde müqavilədə 5,7 faizdır.

A.Bayramov əlavə edib ki, hazırda gedən prosesləri nəzərə alaraq ölkə iqtisadiyyatının artım tempinin müsbət olacağını proqnozlaşdırıa bilərik. "Ötənlikli dövlət bütçəsinin gəlirləri 2016-ci ildə gəlirləri 16822,0 milyon manat proqnoza qarşı 17505,7 milyon manat və ya 104,1 faiz icra edilib. Gəlirlər üzrə icra səviyyəsi 2008-ci ildən bəri ən yüksək göstəricidir. Dövlət bütçəsi gəlirlərinin ÜDM-ə faiz nisbəti 29,0 faizə bərabər olub. Hesabat ilində dövlət bütçəsinin gəlirləri 2015-ci illə müqayisədə isə 7714,8 min manat çox olub. 2016-ci ildə dövlət bütçəsinin xərcləri 18495,0 milyon manat proqnoza qarşı 17751,3 milyon manat və ya 743,7 milyon manat az və ya 96,0 faiz icra edilib ki, bu da 2015-ci illə müqayisədə 33,2 milyon manat və ya 0,2 faiz azdır. Dövlət bütçəsi xərclərinin ÜDM-ə faiz nisbəti 29,4 faiz təşkil edib.

2016-ci ilde dövlət bütçəsinin kəsiri 245604,1 min manat təşkil edib. Təqdim olunmuş hesabat ve məlumatlarda dövlət bütçəsi kəsirinin maliyyələşdirilməsi mənbələri üzrə özəlləşdirmədən daxilolmalar 31231,6 min manat, xarici qrantlar 12325,5 min manat təşkil edib, daxili ve xarici borçlanmadan daxilolmalar isə 186818,5 min manat göstərilib", - deyə nazir müavini qeyd edib.

İqtisadiyyat ve sənaye nazirinin müavini Sevinc Hesənova bildirib ki, öten il Azərbaycanda sahibkarlarla bağlı yoxlamaların sayı 1000 dəfə azaldılıb. Bu da sahibkarların daha sərbəst fəaliyyətine şərait yaradıb. Sahibkarlarla bağlı maarifləndirme işlərinin aparıldığı deyən nazir müavini bildirib ki, bu dövr ərzində sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsi ilə bağlı geniş tədbirlər həyata keçirilib. 21 regionda 26 işgüzar forum təşkil olunub. Hesabat dövründə sahibkarların beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədile tədbirlər keçirilib. Bu müddetdə 137 tədbir təşkil olunub ki, bu da Azərbaycanın ixrac potensialının artmasında böyük əhəmiyyət dasıvır.

S.Hesənova diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanda açıq iqtisadiyyatın olduğu nəzərə alınaraq ötən ildən ölkəmizdə ixracın təşkilat istiqamətində Prezident tərəfindən imzalanan sərəncam və fərmanların icrası ilə bağlı işlər davam etdirilib. Ötən il 3 ixrac missiyası həyata keçirilib ki, cari ildə də ixracın təsviqinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Nazir müavini qeyd edib ki, xarici şoklar 2016-ci ilde ölkə iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərməkdə davam edib. "Azərbaycanın ixrac gelirləri azalıb, bu da ölkənin bank sektorunda problemlər yaradıb. Bunların həlli üçün əvvəlki iqtisadi siyaset tədbirləri müəyyənən işlədirilib və artıq həyata keçirilməyə başlanılıb, Maliyyə Sabitliyi Şurası yaradılıb. Əvvəlki illərdə iqtisadiyyatın saxələndirilməsi ilə bağlı görülen tədbirlərin nəticəsi olaraq ötən il ərzində qeyri-neft sənayesi 5 faiz, informasiya və rabitə sektorу 4,5 faiz artıb", - deyə S.Həsənova bildirib.

S.Həsənova söyləyib ki, əczaçılıq sənayesinin idxləda xüsusi çəkisi böyükdür. Əczaçılıq sənayesinin yenidən yaradılması həm daxili tələbatın ödənilməsinə, daha sonra isə ixracaya yönəlib. Nazir müavini əlavə edib ki, Azərbaycanın investisiya qoymuğu nəqliyyat, tranzit sahələri uğurla inkişaf edir. Ötən il Azərbaycan ərazisindən 23 minə yaxın yük avtomobili keçib ki, bu da 2015-ci illə müqayisədə 2,2 dəfə çoxdur.

Hesablaşma Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov rehbərlik etdiyi qurumun 2016-ci ilin dövlət bütçəsinin icrası ilə bağlı rəyi barədə məlumat verib. Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

**İslam Həmrəyliyi
Oyunlarına öz töhfələrini
vermiş DSX-nin hərbi
qulluqçuları ilə görüş
keçirilib**

Ölkəmizdə yüksək səviyyədə təşkil olunan, böyük təntənə ilə keçirilən və idmançılarımızın parlaq qələbəsi ilə başa çatan IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına öz töhfələrini vermiş Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçuları ilə 24 may 2017-ci il tarixdə görüş keçirilmişdir.

Tədbirdə Azərbaycanın daha bir mötəbər beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi edərək tarix yazması, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin ali diqqəti və dəstəyi, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi altında keçirilmiş IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının dövlətimizin gücünə və iqtisadi qüdrətinin növbəti tərənnümüne çevriləməsi xüsuslu qırurla vurğulanmışdır.

Görüşdə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında qalib komandaların dövlət bayraqlarının idman meydanlarına çıxarılması və dalgalandırılması kimi məsuliyətli və şərəfli missiyanın, mehz Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularına həvələ edilməsini yüksək etimad kimi qəbul edən sərhədçilərin vəzifələrinin öhdəsindən layiqinə gəldikləri iftixarla qeyd edilmişdir. Mötəbər idman yarısında 162 medalla 54 ölkə arasında birinci olan Azərbaycan yığma komandasının tərkibində "Sərhədçi" idman Klubunun üzvlərinin 3 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medal qazanması sərhədçilər terəfindən ruh yüksəkliyi ilə qarşılandığı bildirilmişdir. Tədbirin sonunda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında üzərlerinə düşən vəzifələrin öhdəsində layiqinə gəlmış hərbi qulluqçular mükafatlandırılmışlar.

Rövşən

Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması Azərbaycanın dövlətcilik tarixinin çox mühüm bir sahifəsidir

Milli Məclisin deputati Hikmət Babaogluyap.org.az-a müsahibəsi

-Hikmət müəllim, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında Sərəncam imzalayıb. Ümumiyətlə, Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrindən birini təşkil edən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətcilik tariximizdə yeri və rolü nədən ibarətdir?

-1918-ci ildə Azərbaycan xalqının ictimai, siyasi, mədəni düşüncəsinin məhsulu olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (AXC) yarandı. AXC Azərbaycanın beş minillik dövlətcilik tarixində xüsusi bir həlqədir. 1813-cü və 1828-ci illərdə baş tutan işğal faktından sonra Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyini itirmişdi. Çar Rusiyasının tərkibində müstəmləkə olmaqla çoxsaylı aşınma və repressiyalara məruz qalmışdı. Bu mərhələdə, həmçinin Azərbaycanda elmin, təhsilin, müstəqil iqtisadi siyasetin inkişafı üçün hər hansı bir şərait olmamış, hətta xalqımızın qarşısına müxtəlif maneələr çıxarılmışdı. Belə olun halda, təqribən 90 il sonra yeni əsrin çağırışlarına - yeni dövrün tələblərinə uyğun olaraq yeni bir dövlət qurmaq zərurəti meydana çıxmışdı. Beləliklə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradılmışdı. Şübhəsiz ki, AXC-nin yaradılması Azərbaycan dövlətcilik tarixinin xüsusi bir səhifəsidir. Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyev qeyd edib ki, müsəlman Şərqində ilk demokratik cümhuriyyətin məhz Azərbaycanda yaranması xalqımızın o dövrə - XIX əsrin sonunda ve XX əsrin əvvəllerində milli müstəqillik, azadlıq duyğuları ilə yaşaması ilə bağlıdır: "O illərdə xalqımızın qabaqcıl şəxsiyyətləri, mütəfəkkir adamları, ziyalıları xalqımızda milli azadlıq, milli müstəqillik duyğularını gücləndirmiş, milli dirçəliş, milli oyanış əhval-ruhiyyəsi yaymış və bunların hamısı məntiqi olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasına gətirib çıxmışdır".

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının əsasları xeyli öncədən qoyulmuşdu. Belə ki, Cümhuriyyətin yaranmasını təmin edəcək ciddi intellektual, fəlsəfi, sosial və siyasi əsaslar XIX əsrin ortalarından başlayaraq formalasdırılmışdı. Azərbaycan ictimai-mədəni və intellektual mühitində mühüm yetutun maarifçilik hərəkatını bu kontekstdə xüsusi olaraq qeyd etməliyik. Abbasqulu ağa Bakıxanov, Əlimərən bəy Topçubaşov, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyov, Əli bəy Hüseynzadə, Həsən bəy Zərdabi və digər maarifçi mütəfəkkirler o dövrə Çar Rusiyasının ictimai-mədəni mühitində feal mövqedən çıxış edərək yeni dövlətciliyin yaranması üçün mədəni, ictimai və siyasi əsaslar formalaşdırırlar. Əlbəttə ki, o dövrün fədakar

maarifpərvər insanları olmasayı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması ideyası və məqsədinin gerçəkləşməsi də xeyli çətin olardı.

Bu dövrde Çar Rusiyası daxilində mövcud olan ictimai-siyasi mühit və proseslərin dinamikası bu siyasi coğrafiyada xalqların milli özünüdürk və özünəqayıdış amali ilə hərəket etməsini şərtləndirirdi. Bu tarixi mərhələni Azərbaycan xalqının tarixində passionar təkan mərhələsi kimi xarakterizə etmək olar. Əlbəttə, bu, təkcə Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi münasibətlərə fəal cəlb edilməsi ilə bağlı deyildi, Çar Rusiyası daxilində yaşayan çoxsaylı xalqlarda passionarlıq özünü göstərirdi. Burada daha çox iki proses müşahidə edildirdi: birincisi, dini özünüdürk və özünəqayıdış, ikinci isə, milli özünüdürk və özünəqayıdış. Dini özünüdürk və özünəqayıdışdan behs edərən qeyd etmək lazımdır ki, bu dövrə yaranan ictimai və siyasi təşkilatlar dini həmrəyliyi, özünüdürk və mənafeyini başlıca prinsip və tezis kimi irəli sürürdülər. Azərbaycanda yaranan Mütəşəkkir Partiyası da ilkin mərhələdə Çar Rusiyasında yaşayan müsəlmanların hüquqlarının qorunması məsələsini fəaliyyət prinsipi kimi müəyyənəşdirmişdi. Bundan sonra ictimai-siyasi proseslər inkişaf etdikcə Velikorus şovinizminin təsiri və təzyiqi ilə yeni eks-təsir platforması formalşlaşmağa başladı. Yeni milli özünüdürk və özünəqayıdış prosesi çərçivəsində xalqların ictimai və siyasi feallığının fonunda milliyətçilik ideyaları özünü göstərməyə başladı. Təsadüfi deyil ki, ele bu mərhələdə türkçülük, islamçılıq və müasirlik fəlsəfəsinə səykonən cərəyanlar intişar tapdı. Bütün bunlar 1918-ci ildə qurulan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ideya əsaslarını formalşdırıldı.

1917-ci ildə Çar Rusiyasında baş vermiş inqilabdan sonra formalşmış yeni situasiyanın fonunda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması üçün ictimai-siyasi əsaslar yarandı. Çar Rusiyasında baş verən hadisələr neticəsində Cənubi Qafqazdan Rusiyanın Müəssisələr Məclisine seçilən deputat-

lar Petroqrada və Moskvaya gedə bilmedilər. Onlar 1918-ci il fevralın 14-də Tiflisdə Zaqafqaziyanın ali hakimiyət orqanı olan Zaqafqaziya Seymini, başqa sözle, Zaqafqaziya Parlamenti yaratırdılar. Zaqafqaziya Seymində Müsəlman Fraksiyasını Müəssisələr Məclisine seçkilər zamanı Azərbaycanın, habelə bütün Cənubi Qafqazın bir milyondan çox türk-müsəlman seçicisinin səsini qazanmış 44 deputat təmsil edirdi. Zaqafqaziya Seyminin Müsəlman Fraksiyası faktiki olaraq Zaqafqaziya Müsəlman Şurası, daha doğrusu, Zaqafqaziya Müsəlman Parlamenti funksiyasını yerinə yetirirdi. Zaqafqaziya Seyminin ən aktiv üzvləri olan Azərbaycan nümayəndələri 1918-ci il aprelin 9-da Zaqafqaziya Seyminin - Zaqafqaziyanın müstəqilliyini elan etdi və Birleşmiş Zaqafqaziya Cümhuriyyəti yaradıldı. Bununla belə, istər daxili, istərsə də xarici siyaset sahəsində keskin ziddiyətlərin ortaya çıxması Zaqafqaziya Seyminin dəftərini 25-də gürçü nümayəndələr, mayın 27-də Seymin Müsəlman Fraksiyası Seymdən ayrıldıqlarını bəyan etdilər. Zaqafqaziya Müsəlman Şurasının ayrıca iclasında isə Azərbaycanın müstəqilliyinin elan edilməsinə qərar verildi. 1918-ci il mayın 27-də keçirilən həmin iclasda Azərbaycan Milli Şurasının Rəyasət Heyəti və sadri seçildi. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə Milli Şuranın sadri oldu. Mayın 28-də Həsən bəy Ağayevin sadriyi ilə Azərbaycan Milli Şurasının tarixi iclası keçirildi. İclasda Azərbaycanın İstiqlal Bəyannamesi qəbul edildi və Fətəli xan Xoyski Azərbaycanın müstəqilliyini elan etdi.

Nəhayət, 28 May 1918-ci il tarixində Şərqi ilk demokratik respublikası olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin əsası qoyuldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında Sərəncamda qeyd edilmişdir ki, yeni qurulan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz üzərinə götürdüyü çətin tarixi vəzifəni imkanlarının ən son həddində çalışaraq şərəflə yerinə yetirdi: "Azərbaycan ilk Parlamenti və Hökuməti, dövlət aparıcı teşkil edildi, ölkənin serhədləri müəyyənəşdirildi, bayraqı, himni və gerbi yaradıldı, ana dili dövlət dili elan edildi, dövlət quruculuğu sahəsində ciddi tədbirlər həyata keçirildi. Ölkənin ərazi bütövlüyü və milli təhlükəsizliyi təmin edildi, qısa müddədə yüksək döyüş qabiliyyəti hərbi hissələr yaradıldı, milli tələblərə və demokratik prinsiplərə uyğun dövlət organları quruldu, maarifin və mədəniyyətin inkişafına xüsusi diqqət yetirildi, Azərbaycanın ilk universiteti təsis olundu, təhsil milliləşdirildi, xalqın sonrakı illərdə mədəni yüksəkliyi üçün zəmin hazırlanıb, ictimai fikir tarixi baxımından müstəsna əhəmiyyətli işlər görüldü".

-Şərqdə ilk demokratik respubli-

Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin çox mühüm bir səhifəsidir

Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoglu [yap.org.az-a müsahibəsi](http://yap.org.az-a-müsahibəsi)

ka olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qəbul edilmiş qərarların önəmini necə qiymətləndirirsiniz?

-Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması və fəaliyyəti ilə müstəqil dövlətçiliyimizin hüquqi, siyasi, ideoloji, mədəni və tarixi əsasları müəyyənlenmişdirildi. Cəmi 23 ay yaşayış Cümhuriyyət dövlət quruculuğu sahəsində mühüm qərarları ilə yadda qaldı, parlamentarizm ənənələri formalşdırıldı, idarəetmənin hüquqi əsasları yaradıldı. Prezident İlham Əliyevin yuxarıda bəhs olunan Sərəncamında diqqətə çatdırılıb ki, mövcudluğunun ilk günlərdən xalq həkimiyyəti və insanların bərabərliyi prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bütün ölkə vətəndaşlarına eyni hüquqlar verərək irqi, milli, dini bərabərsizliyi ortadan qaldırdı: "Cümhuriyyət parlamentinin il yarımlıq fəaliyyəti boyunca qəbul etdiyi qanunlar milli dövlətin müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsinə, siyasi və iqtisadi inkişafə, mədəniyyət və maarif sahələrində sürətli irəliləyişə imkan verdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti daim sülhsevər siyaset apararaq bütün dövlətlərə qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələri yaratmağa və bir-birinin hüquqlarına hörmət prinsipləri əsasında münasibətlər qurmağa cəhd göstərirdi. Dünya birliyi tərəfindən tanınmış Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanın beynəlxalq hüququn subyekti olması 1920-ci ilin aprel ayındaki bolşevik işğalından sonra Azərbaycanın bir dövlət kimi dünyanın siyasi xəritəsində silinməsinin qarşısını aldı".

Maraqlı bir nüansı diqqətə çatdırmaq lazımdır. Bele ki, həmin dövrə qəbul edilən qərarlardan biri İrəvanın ermənilərə güzəştə gedilmesi oldu. Əslində, bu qərar 1903-1911-ci illərdən başlayaraq 1918-ci ilə qədər davam edən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı terror və soyqırımı aktlarından xilas olmaq cəhdidi idi. Cümhuriyyətin qurucuları düşünürdülər ki, bununla erməni problemindən qurtulacaqlar və hərbi-siyasi konfliktlər başa çatacaq. Amma bu, özünü doğrultmadı, hətta müəyyən mərhələlərdə biz erməni məsələsinin daha da kəskinləşdiyini müşahidə etdik.

-Olduqca mürəkkəb bir tarixi dönmə və geosiyası şəraitdə yaranan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici siyaseti, beynəlxalq əlaqələri barədə nə deyə bilərsiniz?

-Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik tariximizdəki yeri və rolundan bəhs edərək onun beynəlxalq əlaqələrinə, xarici siyasetinə də ayrıca nezər yetirmək lazımdır. Məlumdur ki, indi islamofobiya kimini təzahür olunan meyiller o dövrde də özünü göstərirdi, türk-müsələnlərə dövlətlərinə qarşı çıxış edən, bu ölkələrin güclənməsini istəməyən Qərb ölkələri diktə edən tərəf kimi AXC de daxil olmaqla türk-müsələman siyasi coğrafiyasında güclü, müstəqil dövlətin fəaliyyət göstərməsini istəmirdilər. Belə bir şəraitdə Cümhuriyyətin qurucuları və dövlət xadimləri, diplomatlarımızıçox böyük fədakarlıq göstərərək AXC-nin beynəlxalq müstəvidə tanınması uğrunda gərgin

fəaliyyət göstərdilər və uğurlu nəticələrin elde olunmasını təmin edə bildilər. Artıq 1919-cu ilin sonlarında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 20-dən çox ölkə ilə diplomatik əlaqələr yaratmışdı. Parlament sədrinin uzunmüddətli səyləri və fəaliyyətinin nəticəsi kimi, Versal Ali Şurası tərəfindən 1920-ci ilin yanvarında Azərbaycanın de-faktı müstəqil dövlət kimi tanınmasına nail olundu. Bu prosesdə Paris Sülh Konfransı və orada qəbul olunan qərarlar da mühüm rol oynadı. Çox təessüf ki, 1920-ci il aprel ayının 28-de AXC yenidən rus-bolşevik işğali nəticəsində öz müstəqilliyini itirdi. Ancaq buna baxmayaraq, bu dövlət Azərbaycanın dövlətçilik tarixinde öz rolunu oynamaqla növbəti siyasi proseslər üçün mühüm zəmin və siyasi-hüquqi miras yaratdı.

-Bəs AXC-nin Azərbaycanın dövlətçilik tarixindəki rolunun daim xatırlanması və təbliğ olunmasının əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

Azərbaycan dövlətçiliyini, milli maraqlarımızı hər şeyden üstün tutan böyük dövlət xadimi, xalqımızın Ümummilli İideri Heydər Əliyev hər zaman Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ölkəmizin müstəqillilik tarixinde mühüm yerə malik olduğunu bildirirdi. Ulu öndər Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin məhz 1918-ci ildə yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olmasını dəfələrlə bəyan edib. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçüncü bayrağının ilk dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikasında qaldırılması Ümummilli İiderin adı ilə bağlıdır. Bundan başqa, Ordu Günü, Respublika Günü və bu kimi digər tarixlərin məhz Cümhuriyyət dövrü əsasında müəyyənlenədir. Bunlar özlündən milli yaddaşın bərpası, milli özünüdəkin təşviqi olmaqla yanaşı, həm də Cümhuriyyət dəyərlərinə, onun qurucularına olan dəyərin, hörmət və ehtiramın nümunəsidir.

Qeyd etdiyimiz kimi, Ulu öndər Heydər Əliyevin müasir Azərbaycan dövlətinin məhz 1918-ci ildə yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan etməsi ölkəmizin beynəlxalq ictimaiyyətə tanıdlılmasının baxımından da müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Çünkü bununla dünya ictimaiyyəti görür və dərk edir ki, Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixi və ənənələri var, müasir müstəqil Azərbaycan zəngin dövlətçilik ənənələri əsasında formalşıb.

Ona görə də AXC-nin Azərbaycanın dövlətçilik tarixindəki rolu daim xatırlanır, Cümhuriyyət rəhbərlərinin xatirəsi əziz tutulur. Ümummilli İider Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilən qərarlar bunu aşkar şəkildə ifadə edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 80 illiyinin keçirilməsi haqqında, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə abidə ucaldılması haqqında sərəncamları, eləcə də Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 90 illik yubileyi, həmçinin Cümhuriyyətin 100 illik yubileyi, Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin 130 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncamları bu qəbildən olan nümunələr sırasında xüsusi olaraq qeyd edilməli

dir.

Onu da qeyd etmek lazımdır ki, bu gün Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan müasir Azərbaycan beynəlxalq müstəvidə öz müstəqil siyaseti və zəngin dövlətçilik ənənələri ilə təmsil olunur. Ümummilli İider Heydər Əliyevin ideyaları və Prezident İlham Əliyevin siyaseti nəticəsində hazırda beynəlxalq arenada özünə layiqli yer tutan Azərbaycan həm Cümhuriyyət dəyərlərini yaşıdır, həm də öz müstəqil siyaseti ilə fərqlənir. Bütün bunların fonunda iki başlıca nüans özünü göstərir: birincisi, hər kəs aydın dərk edir ki, Azərbaycan dövlət qurmağı və onu müstəqil şəkildə, məhərətlə idarə etməyi bacarıır. Ikinci isə, ister həyata keçirilən müstəqil siyaset, isterse də dövlətçilik ənənələrinin yaşadılması Azərbaycan əməkciyətində fərdlərin özlərini dövlətə identifikasiya etməsini şərtləndirir. Prezident İlham Əliyevin bəhs olunan Sərəncamında bütün bu məsələlər öz əksini tapıb. Sərəncamda qeyd edilib: "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bütün əsaslı siyasi xəritədən silinməsinin qarşısını aldı".

qoymuş məqsədlərə tam müvəffəq ola bilmedən süquta uğrasa da, onun şüurlarda bərəqərət etdiyi müstəqillik ideyası unudulmadı. Azərbaycan xalqı ötən dövr ərzində milli dövlətçilik atributlarının bir çoxunu qoruyub saxlaya bildi. Ümummilli İider Heydər Əliyevin respublikada uğurla gerçekleşdiyi siyaset xalqımızın tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytararaq milli mənlik şüurunu inkişaf etdi, azərbaycanlıq məfkurəsi işığında müstəqillik arzularının güclənməsi və yaxın gelecekdə yenidən həqiqətə çevrilməsinə zəmin yaratdı".

Doğrudan da, hər bir xalqın əldə etdiyi nüfuzlu əsaslı siyaseti ilə əsaslandırılır. Xalqımızın milli yaddaşında min illərlə özüllən dövlətçilik şüru hakimdir. Bu ənənələrin qorunması və gelecek nəsilərə ötürülməsi də tarixi mirasımıza sahib çıxmışdan, onu yaşatmaqdan keçir. AXC-nin 100 illik yubileyi ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncamda məhz bu məqsədə xidmət edir.

Naxçıvanda 4 ayda 687 milyon manatdan çox ümumi daxili məhsul istehsal edilib

Muxtər respublikada bu ilin yanvar-aprel aylarında 687 milyon 332 min 500 manatlıq ümumi daxili məhsul istehsal olundub. Bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,8 faiz çoxdur. Hər bir nəfər düşən ümumi daxili məhsulun həcmi 2016-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4 faiz artaraq 1528,8 manata çatıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin metbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, muxtar respublikada yaranan ümumi daxili məhsulun tərkibində ilk yeri sənaye sahəsi tutur. Sənaye üzrə 315 milyon 220 min 500 manat həcmində məhsul istehsal edilib ki, bu da 2016-ci ilin müvafiq dövründəki göstəricini 1,2 faiz üsteləyib.

Bu ilin yanvar-aprel aylarında 36 milyon 919 min 500 manat həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal olundub. Bu isə 2016-ci ilin müvafiq dövründəki göstəricidən 2,8 faiz çoxdur. Həmin dövrə muxtar respublika üzrə diri çəkidə 7 min 447,3 ton et, 24 min 775,8 ton süd istehsal edilib, bir il önceyə nisbətdə et istehsalı 2,4 faiz, süd istehsalı 1,8 faiz artıb.

Yanvar-aprel aylarında muxtar respublikada əhalinin gelirləri 2016-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,1 faiz artaraq 483 milyon 601 min 500 manat, onun hər bir nəfər düşən hecmi isə 0,1 faiz yüksələrək 1075,6 manat təşkil edib. Cari ilin yanvar-mart aylarında muxtar respublika iqtisadiyyatında bir işçiyə hesablanmış orta aylıq əməkhaqqı 413,9 manat təşkil edib və bu göstərici 2016-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,3 faiz artıb.

Kaxa Kaladze: "Azərbaycan enerji təhlükəsizliyimizdə mühüm rol oynayır"

Azərbaycan bizim strateji tərəfdəsimizdir. Gürcüstanın enerji təhlükəsizliyini təmin olunmasında Azərbaycan mühüm rol oynayır. Bu sözləri AZERTAC-a müsbətən Gürcüstan Baş nazirinin müavini, energetika naziri Kaxa Kaladze söyləyib. Nazir deyib ki, Gürcüstan təbii qaza olan tələbatını da Azərbaycanın hesabına ödeyir: "Biz bu gün Azərbaycan qazından asılıyız. Azərbaycan strateji tərəfdəsimiz kimi bize çox köməklək edir. Eyni zamanda, Azərbaycan Gürcüstana böyük həcmde investisiya yatran olkədir".

Gürcüstanda yeraltı qaz anbarının tikintisine toxunan nazir deyib ki, layihə işlərində bəzi problemlər yaşanır. Ona görə də bu işlər bir qədər ləngiyib. "Bütün prosedur işlər tezliklə başa çatacaq və gelən ilin əvvəllərində qaz anbarının tikintisine başlayacaq", - deyə Kaladze vurğulayıb.

AZƏRBAYCAN HÜLAKİLƏR (ELXANILƏR) DÖVLƏTİ TƏRKİBİNDE

1 251-ci ildə Mongolus-tanda Çingiz xanın nəvəsi Munke böyük xan seçildikdən sonra İranın işgalini başa çatdırmaq, Ön Asiyani tutmaq üçün Tulayn xanın oğlu Hülakü xanın başçılığı altında hərbi səfərə çıxmış qərara alındı. Bu məqsədi həyata keçirmek üçün 4 ulusun xanları hər on nəfər döyüşündə ikisini Hülakü xanın dəstəsi üçün ayırmalı idilər.

Hazırkı iki il ərzində sona çatdı. Tarixi mənbələr sübut edir ki, o zaman Azərbaycan, Ermənistən, Gürçüstən və İranda Arqun ağa hakim idi. Hülakü xanın ordusunda 120 min nəfər döyüşü vardı. Hülakü xan 1256 - ci ildə paytaxtı Əxamut şəhəri olan, 250 ildən çox tarixə malik İsmaililər dövlətini işgal etdi. İran, Azərbaycan və Ermənistən hökmardarları qorxaraq, onun hüzuruna gəlib tabe olduqlarını bildirdilər. Hülakü xan öz nüfuz dairesini genişləndirməkdə davam edirdi. O, 1258-ci ildə Bağdad üzərinə hücum keçdi, fevralın 10 - unda Bağdat tutuldu, şəhərdə qırğın və talan 40 gün davam etdi. Sonuncu xəlifə əl-Müstəsim edam edilməkə, Abbasilər xilafətinin 508 illik (750 - 1258) hökmərlərinə son qoyuldu.

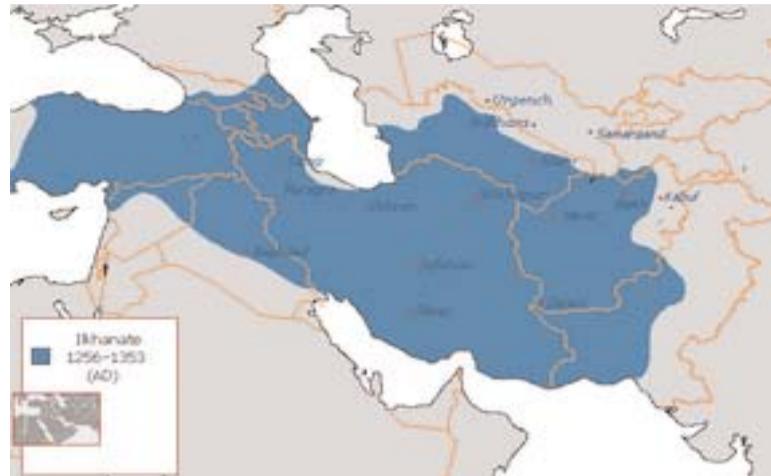
Hülakü xan özbaşına hərəkət edərək, mongol imperiyasının beşinci ulusunu yaratdı. Ona elxan rütbəsi verildi. İlk gündən Hülakü xanın yaradıldığı imperiya böyük mongol xanından, formal olsa da, asılı idi.

1295 - ci ildə Elxanilər islam dinini qəbul etdikdən sonra böyük xan hökməyyətini tanımadılar. Hülakü xan ələ keçirdiyi sərvəti saxlamaq üçün möhkəm bir yerdə - Urmiya gölünün sahilində Tellə qalasını tikdirdi.

Hülakilər dövlətinə daxil olan ölkələrin iqtisadiyyatı ilk hülakülərin çox ağır vergi siyaseti nəticəsində tənəzzülə uğradı. Vergi mongol əyanlarının əsas gelir mənbəyi idi. Mongollar əhalisi üzərində 40 adda vergi və rüsum qoymuşdular. 1254 - ci ildə 10 yaşından 60 yaşına qədər bütün kişiler siyahıya alındı. Torpaq vergisi xərac - məhsulla ödənilirdi. Bu, vergi məhsulunun 70 faizini təşkil edirdi. Can vergisi qoncur adlanırdı. Oturaq əhalidən 1 dinardan 7 dinara qədər tələb edildi. Monqollar qoşunlarının saxlanılması üçün əhalidən alınan vergiye tağar deyildi. Tacirlər və sənətkarlar tamşa verirdilər. Gömrük vergisi olan bac da çox geniş yayılmışdı.

Maraqlıdır ki, keçid mövqeyi Azərbaycanlı Hülakilər dövlətinin sisəsi və inzibati mərkəzi etmişdir. Hülakünün dövründə mərkəzi igamətgah Marağa şəhəri idi.. Abaqanın (1265 - 1282) dövründə Təbriz mərkəzə çevrildi. Məhəmməd Xudabəndə Ocaytu (1304 - 1316) isə Sultaniyyəni paytaxt seçdi. Əbu Səid (1316 - 1335) paytaxtı yenidən Təbrizə köçürüdü.

Bakıxanovun yazdığına görə, Qızıl Orda xanı Bərkə xan öz sərkərdəsi Buğanı 1265-ci ildə Dağıstan yolu ilə Azərbaycana göndərdi. Lakin hülakülərin Zaqqafqaziyadakı hökimi Eşmut Buğanın qoşunlarını Dərbənd yaxınlığında möglüb edib, geri qayırdı. Bu məglubiyətdən sonra Bərkə xanın 300 minlik atlı dəstəsi yenidən Dərbənd yolu ilə Azərbaycana soxuldu. Kür çayı et-

rafinda Abaqa xan onun qarşısını kəsdi. Bərkə Tiflisə getdi və orada öldü. 1313-1335-ci illərdə Özbeinkən qoşunu Azərbaycana soxuldu, lakin uğursuzluqla qarşılaşırdı.

Uzun sürən müharibələr, mongol zülmü Hülakülər dövlətinin təsərrüfat həyatını tənəzzülə doğru apardı. Vergilərin ağırlığı nəticəsində kəndlilər var - yoxdan çıxır, təsərrüfatı becməkdə maraq sönü, öz yurdlarından qaçmali olurdular. Nəticədə, dövlətin gəliri azalır, xəzine boş qalırırdı. Hakim sinfi çox narahat olurdu. Bu səbəbdən, Qazan xan vəzir Rəşidəddin yaxından iştirakı ilə bir sira müiterrəqi islahatlar hazırlayıb həyata keçirdi. Burada məqsəd iqtisadiyyatıdırçeltmək, mərkəzi hökməyyəti möhkəmlətmək, xəzinəyə gələn mədaxili nizama salmaq idi. İslahata görə, torpaq ayrı - ayrı şəxslərə paylanması və müəyyən müddət vergi alınmışdır. Vəzirlər xalqı talan etməklə həddindən çox varlanırdılar. Hülakülərin 23 vezirindən yalnız 1 nəfərinin öz eceli ilə ölməsi heç de təsadüf deyildi. Qalanlarının var - dövləti müsadirə edilmiş, özləri ise edam olunmuşdular. Dövlətin ərazisi vilayətlərə bölündürdü. Hülakü xanı Çingiz xanın yassasına (qanuna) əsasən qurultaya keçirilir, ali mongol xani tərəfindən təsdiq edilirdi. Qoşun on min, min, yüz və on nəfərlik hissələrə ayrılrırdı. Hərbiçilərə iqtisadiyyatı verildi.

Hülakü dövlətinə daxil olan ölkələrin iqtisadiyyatı ilk hülakülərin çox ağır vergi siyaseti nəticəsində tənəzzülə uğradı. Vergi mongol əyanlarının əsas gelir mənbəyi idi. Mongollar əhalisi üzərində 40 adda vergi və rüsum qoymuşdular. 1254 - ci ildə 10 yaşından 60 yaşına qədər bütün kişiler siyahıya alındı. Torpaq vergisi xərac - məhsulla ödənilirdi. Bu, vergi məhsulunun 70 faizini təşkil edirdi. Can vergisi qoncur adlanırdı. Oturaq əhalidən 1 dinardan 7 dinara qədər tələb edildi. Digər vergilərin de miqdarı azaldı. Xəzinədən vəsait ancaq Qazan xanın icazəsi ilə buraxılırdı.

Əlbəttə, Qazan xanın müterəqqi İslahatlarında onun nümayəndəsi olduğu hakim sinfin, elitanın mənafəyi nəzəre alınmışdı. Lakin İslahatlar obyektiv olaraq əhalinin vəziyyətinin nisbətən yaxşılaşmasına, ölkədə iqtisadiyyatın canlanması və yüksəlişinə səbəb oldu. Bu, əkinçilik, sənətkarlıq və ticaretin inkişafı üçün yeni təkan oldu. Buduzm ruhunda tərbiyyə edilmiş, hökməyyət başına keçəndən sonrakı İslam dinini qəbul etməyi qərara almış, onu dövlət dini kimi qəbul etmiş Qazan xan müsəlmanlığı qəbul edəndən sonra özünü Mahmud adlandırdı. O, İslami qəbul etməkə yerli müsəlman zadəganlarına və ruhanilərə, habelə, köçəri mongol əyanlarının müsəlman hissəsinin yardımına arxalanaraq dövləti möhkəmlətməyi qarşısına məqsəd qoymuşdur. Qazan xan atasının təkdiyi bütəpərest məbədlərini daşıtdı. Azərbaycanın iqtisadiyyatı müvəqqəti olaraq canlandı. Lakin onun gördüyü mütərəqqi tədbirlər Hülakülər dövlətinin daxilində baş verən çəkişmələr, arası kəsilməyən xarici hücumlar onu zəiflətdi. Nəticədə

Hülakülər dövləti dağılmağa başla-

dı. Əmir Çobanın Kiçik Asiyada gizlənmiş nəvelərindən Kiçik Şeyx Həsen böyük qüvvə toplayaraq, Azərbaycan üzərinə yürüş etdi. Naxçıvan yaxınlığında döyüşlərdə Kiçik Həsen Böyük Həseni məglüb etdi və Cənubi Azərbaycanı tutdu. 1356 - ci ildə Məlik Əşref Həsen xanı (1356 - 1357) hökməyyət başına getirdi. Məlik Əşref Azərbaycanın şimal hissəsini tutmaq niyyətine düşdü və Şirvana hücum etdi. Şirvanşah Keykavus (1345-1378) Qızıl Orda xanı Canibəyle ittifaq girdi. Məlik Əşref 17 xəzine yaratmışdı. Topladığı sərvətin bir hissəsini daşımaq üçün 100 dəvə, 400 qatır lazımlı olmuşdu. O, Canibəyden yaxa qurtarmaq üçün əvvəlcə Mərəndə, sonra Xoya qaçırdı. Məlik Əşrefin ölümündən sonra Hülakülər dövləti xanlarının hökmərlərinə son qoyuldu. Lakin Qızıl Orda hakimləri Azərbaycanda möhkəmlənə bilmədilər. Bağdad hakimi Cəlairli Böyük Həsenin oğlu Üveys böyük qüvvə ilə 1358-ci ildə Təbrizi tutdu. Azərbaycanda Cəlairlər sülaləsinin hökməyyəti başlandı. Üveys Təbrizi özüne paytaxt edərək, Cənubi Azərbaycanın və İranın bir çox ərazisini hökməyyəti altına aldı. O, Şirvana hücum edib Keykavusu əsir etdi və Bağdada apardı. O, Üveysin hökməyyətini tanıyanın sonra azad edildi.

Mongol zülmü Azərbaycan elminə, ədəbiyyatına və incəsənətine de böyük ziyan vurmışdır. Lakin Azərbaycan xalqı çox ağır şəraitde olsa da öz mədəniyyətini inkişaf etdirmişdir. Marağalı Əhvədi (1274 - 1338), Zülfiqar Şirvani (1190-1245), İzzəddin Həsənəoğlu (XIII əsr) kimi şairlər o dövrde yazıb-yaratmışdır. Təbrizdə həmin dövrde inşa edilən Ərk qalası, Əlişəh məscidi Rebi Rəşididən şəhərciyi, Abşeronda Mərdəkan, Nardaran, Ramana qalaları və s. adəmi indi de Heyran qoynu memarlıq abidələridir.

Görkəmlə alım və dövlət xadimi Nəsirəddin Tusi (1201-1274) 1259-cu ildə Marağanın rəsədxanasının əsasını qoymuşdur. Onun "Zic Elxani" ("Elxanın cədvəli") əsəri astronomiya həsr edilmişdir. Həmin rəsədxananın kitabxana və avadanlığının dəyəri 20 min dinar olmuşdur. Orada müxtəlif ölkələrdən gəlmiş alımlar çalışırdılar.

Azərbaycan ərazisinin Mongol imperiyasının tərəfindən işgal edilməsilə onlar tam bir əsr müddəti zülm altında qalmalı olurlar. Mongol hücumları zamanı möhtəşəm saraylar, zəmirlər, binalar məhv edilir, bağlar, üzümlükler məhv edilir, mal-qara aparılırdı. Mongollar Azərbaycan şəhərlərini alır, insanları qılıncdan keçirdir, evlərə od vurur, qarşılara çıxan hər şeyi məhv edirdilər. Onlar ələ keçirdikləri şəhərlərdə indiki erməni işğalçıları kimi neinki qocaları və uşaqları, hətta ana bətnində olan körpələri də çıxarıb öldürürdülər. Şəhərlərdə aparılmış qazıntılar sübut edir ki, mongolların tövətdikləri vəhşilikləri, qətləri, insanların kütləvi şəkildə öldürülməsini bugünkü dövrde erməni işğalçıları azərbaycanlılar üzərində həyata keçirmişlər.

Firudin Cümşüdü, N.Tusi adına ADPU-nun müəllimi, tarix elmləri namizədi

**Sevinc Həsənova:
“Sahibkarla bağlı yoxlamaların sayı 1000 dəfə azaldılıb”**

“Ötən il Azərbaycan da sahibkarla bağlı yoxlamaların sayı 1000 dəfə azaldılıb. Bu da sahibkarların daha sərbəst fəaliyyətinə şərait yaradıb”. SiA-nın xəberinə görə, bunu İqtisadiyyat və sənaye nazirinin müavini Sevinc Həsənova dünən Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq Komitəsinin iclasında 2016-ci il dövlət bütçəsinin icrası haqqında qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı deyib. Saibkarlarla bağlı maarifləndirmə işlərinin aparıldığı deyən nazir müavini bildirib ki, bu dövr ərzində sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsi ilə bağlı geniş tedbirlər həyata keçirilib: “21 regionda 26 işgüzar forum keçirilib. Hesabat dövründə sahibkarların beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədile tədbirlər genişləndirilib. Bu müddədə 137 tədbir təşkil olunub ki, bu da Azərbaycanın ixrac potensialının artmasında böyük əhəmiyyət daşıyır”.

S. Həsənova qeyd edib ki, Azərbaycanda açıq iqtisadiyyatın olduğu nəzərə alınaraq ötən ildən ölkəmizdə ixracın təşkili istiqamətində prezident tərafından imzalanan serəncam və fərmanların icrası ilə bağlı işlər davam etdirilib: “Ötən il 3 ixrac misiyası həyata keçirilib ki, cari ilde də ixrac təşviqinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur”.

Nazir müavini qeyd edib ki, xarici şoklar 2016-ci ildə ölkə iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərmək dərəcədən imzalanan serəncam və fərmanların icrası ilə bağlı işlər davam etdirilib: “Azərbaycanın ixrac gelirləri azalıb, bu da ölkənin bank sektorunda problemlər yaradıb. Bunların həlli üçün əcəvənlilik iqtisadi siyaset tədbirlərinin həyətə keçirilməsinə başlanılıb, Maliyyə Sabitliyi Şurası yaradılıb. Əvvəlki illərdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi ilə bağlı görülen tədbirlərin nəticəsi olaraq ötən il ərzində qeyri-neft sənayesi 5%, informasiya və rabitə sektor 4,5% artıb”.

S. Həsənova söyləyib ki, əcəvənlilik sənayesinin idxlədə xüsusi çəkisi böyükdür: “Əcəvənlilik sənayesinin yenidən yaradılması həm daxili tələbatın ödənilməsinə, daha sonra isə ixracaya yönəlib. Qeyd edək ki, həm ötən il, həm də bu il ərzində bir əcəvənlilik zavodunun təməli qoymulub”. Nazir müavini əlavə edib ki, Azərbaycanın investisiya qoymuğu nəqliyyat, tranzit sahəsi ilə bağlı uğurlar əldə edilməkdərdir: “Ötən il Azərbaycan ərazisindən 23 milyon yüksək avtomobil keçib ki, bu da 2015-ci ille müqayisədə 2,2 dəfə çoxdur”.

Xaçmazda 28 May-Respublika Günü qeyd edilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Xaçmaz rayon təşkilatı nəzdində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına İdeoloji Mərkəzde 28 May Respublika Gününe həsr olunmuş elmi-praktiki konfrans keçirilib. Dövlət Himni səsləndikdən sonra YAP Xaçmaz rayon təşkilatının sədr müavini Abasyar Heydərov 28 May-Respublika Gününnü məhiyyəti haqqında məlumat verib. O, 1918-1920-ci illərdə mövcud olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və əldə etdiyi

nailiyyətlər barəsində danışib. A.Heydərov çıxışında müstəqil Azərbaycanın son illərdə müxtəlif sahələrdə qazandığı uğurlardan bəhs edərək, bugün ölkəmizin beynəlxalq ictimaiyyətin etibarı və dinamik inkişaf edən üzvünə çevrildiyini vurğulayıb. Azərbaycanın həyata keçirdiyi uğurlu siyaset nəticəsində, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun artdığını, coxsayılı beynəlxalq platformalarda uğurla təmsil olduğunu qeyd edib.

YAP Xaçmaz rayon təşkilatının sədr müavini Sevinc Sədullayeva "Şərqi ilk demokratik respublika",

rayon təşkilatı 2 sayılı məktəb ərazi ilk partiya təşkilatının sədr Elvin Məmmədov "Müstəqilliyimizin şanlı tarixi", təşkilatın nəzdində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev İdeoloji Mərkəzinin rehbəri Cavad Mehmanov "Heydər Əliyev və Müstəqil Azərbaycan" mövzularında məruza ilə çıxış ediblər. Çıxışlarda bildirilib ki, müstəqilliyin ilk illerində Azərbaycanın qarşılaşdığı daxili və xarici qarşıdurma ilə mübarizədə Ulu Önder Heydər Əliyevin aparlığı siyaset nəticəsində ölkə xilas edilib, 1920-ci ildə baş vermiş faciənin yenidən təkrar edilməsinin qarşısı alınib. Həmçinin qeyd olunub ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin rehberliyi altında Azərbaycan uzun illər önce əsası qoyulmuş bərabərlik, tolerantlıq və demokratiya ənənələrini davam etdirir.

Sonda məktəblilərin ifasında Azərbaycanın müstəqilliyine və Azərbaycan bayrağına həsr olunmuş şeirlər konfrans iştirakçıları tərəfindən yüksək maraqla dinlənilib.

R.HÜSEYNOVA

Azərbaycanın Pakistandakı səfirliliyi tərəfindən 28 May-Respublika Günü və Azərbaycan-Pakistan diplomatik əlaqələrinin qurulmasının 25 illiyi münasibəti ilə İslamabad şəhərinin Marriott mehmanxanasında keçirilən rəsmi qəbulda Pakistanın federal ticarət naziri Xürrəm Dəstgir Khan, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, millət vəkilləri, xariçi ölkələrin Pakistanadakı səfirleri, diplomatlar, Pakistan ordusunun yüksək rütbeli zabitləri və Pakistanada yaşayan azərbaycanlılar iştirak ediblər. Bu barədə SİA-ya Azərbaycanın Pakistanadakı səfirliyindən məlumat verilib.

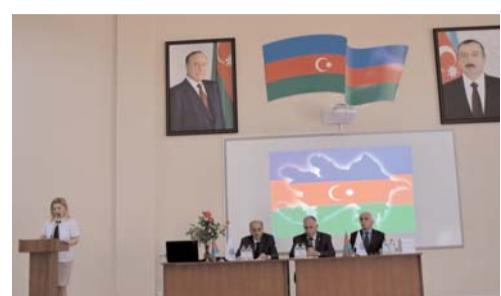
Hər iki ölkənin dövlət himnlərinin səsləndirilməsindən sonra mərasim iştirakçılarını salamlayan Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Əli Əlizade Azərbaycan xalqının azadlıq əzminin təzahürü olaraq, 28 may 1918-ci ildə elan edilən Azərbaycan Demokratik Respublikasının bütün Şərqi ilk dövləvi parlament demokratiyası nümunəsi olduğunu qeyd etmiş, qısa müstəqillilik dövründə ölkədə irqi və dini mənsubiyətindən asılı olmayaq, bütün vətəndaşların seçki hüququnun təsbit edildiyini, Azərbaycanın qadılzlara kışılrla bərabər siyasi hüquqlar veren ilk müsəlman dövləti olduğunu nəzəre çatdırılmışdır. Sovet imperiyası tərəfindən işğal edilsə də, Azərbaycan Demokratik Respublikasının Azərbaycan xalqının tarixində silinməz iz qoyduğunu, azadlıq mübarizəsini davam etdirən xalqın nəhayət 1991-ci ildə yenidən istiqlaliyyətinə qovuşduğunu bildiren səfir, ilk vaxtlarda siyasi və iqtisadi böhran, tənəzzül, habelə Ermenist-

nın Azərbaycan torpaqlarını işgalinin səbəb olduğu humanitar felakətlərlə üzleşən Azərbaycanın, Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsindən sonra həyata keçirilən dövlət quruluğu və iqtisadi islahatlar nəticəsində böhrandan çıxaraq tərəqqiye nail olduğunu, bütün sahələrdə yüksəliş və inkişaf müşahidə edildiyini, bu inkişaf və tərəqqinin hal-hazırda da ölkə rəhbərliyinin apardığı uğurlu siyaset nəticəsində davam etdiyini vurğulayıb. Səfir Ə.Əlizade bu il 25-ci ildönümü tamam olan Azərbaycan-Pakistan münasibətlərinin tarixi köklərinin olduğunu, səmimi dostluq və qardaşlığı əsaslandığını, ölkələrin demək olar ki bütün məsələlərdə bir-birini dəstəklədiyini diqqətə çatdıraraq bildirmişdir ki, Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan ölkələrdən olan Pakistanın, təcavüzkar siyasetinə görə Ermənistani bir dövlət kimi tanımaqdan imtina etməsini Azərbaycan dövləti və xalqı çox yük-

Şəmkirdə 28 May Respublika Günü qeyd olunub

Dünən YAP Şəmkir rayon təşkilatı "28 May Respublika Günü" və "IV İslam Həmrəyliyi Oyunları" mövzusunda N.Gəncəvi adına məhəlli ilk partiya təşkilatında tədbir keçirdi. Tədbiri giriş sözü ilə Nizami Gəncəvi adına məhəlli ilk partiya təşkilatının sədri İlhamə Səfərova açaraq bildirdi ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti azərbaycanlılarının tarixi yaddaşında

Azərbaycan dövlətçiliyinin ilk təcrübəsi kimi iz qoymuşdur. Hər il Respublika Günü dövlət bayramı kimi qeyd edilir. Tədbirde geniş məruzə ilə çıxış edən Şəmkir rayon icra həkimiyəti başçısının müavini, YAP Şəmkir rayon təşkilatının sədri Fəxrəddin Veliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin keçidiyi tarixi şərəflə yol baredə tədbir iştirakçılarına geniş məlumat verdi: "Ulu Önder Heydər Əliyev tərəfindən qoylan strategiya Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf etdirilib, dövlət müstəqilliyimiz daha da möhkəmlənib. İndi Azərbaycanı dünya ictimaiyyəti yaxından tanır və bizim fəaliyyətimizə böyük rəğbətlə yanaşır. Bakıda keçirilmiş Avropa Oyunları, "Formula-1" üzrə Avropa Quran-Prisi, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu buna parlaq nümunədir. Son illər Azərbaycan ilk Avropa Oyunları, Dünya Şahmat Olimpiadası, 17 yaşadək futbolçular arasında Avropa çempionatı, bədii gimnastika üzrə Dünya Kuboku, "Formula-1" kimi beynəlxalq yarışlara uğurla ev sahibliyi edib. Məhz "Bakı-2017" İsləm Həmrəyliyi Oyunları da uzun müddət yaddaşlarda qalacaq. Bütün bunlar isə Odlar Yurdu Azərbaycanı dünyada artıq idman ölkəsi kimi tanıdır". Daha sonra çıxış edənlər Şəmkir rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi, YAP Şəmkir rayon təşkilatının sədr müavini Ayaz Ibrahimov, Şəmkir rayon təhsil şöbəsinin müdürü, YAP Şəmkir rayon təşkilatının sədr müavini Məcid Şıxlinski, N.Gəncəvi adına şəhər tam orta məktəbin müəllimi Nəriman Əhmədov çıxış edərək, qeyd edilər ki, əsrlərə azadlıq və müstəqillik arzusu ilə yaşıyan Azərbaycan xalqı ötən əsrin əvvələrində bu işiqli may gündən arzusuna qovuşdu: "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması XX əsrde xalqımızın hayatında yeni bir mərhəle - tarixi hadisə oldu. Azərbaycan yalnız 1993-2003-cü illərdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük dövlət idarəciliyi təcrübəsi sayesində inkişaf mərhələsinə qədəm qoyaraq, möhkəmlənib və dünyada öz ləyiqli yerini tutub". Tədbirin sonunda Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına yeni qəbul olunan gənclərə təntənəli şəkilde üzvlük vəsiqələri və qiymətli hədiyyələr təqdim edilib.

RƏFIQƏ

İslamabadda Respublika Günü münasibətilə qəbul keçirilib

bulda çıxış edərək Pakistanın Baş naziri Nəvaz Şerifin adından Azərbaycan Prezidentinə və xalqına təbriklərini çatdırıb, müstəqilliyini yenidən qazandıqdan sonra bütün sahələri üzrə tərəqqiye nail olan qardaş Azərbaycanın regionun güclü dövlətlərində birinə çevrildiyini, Pakistanın Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tənyanı ölkələrdən olduğunu, Azərbaycanla Pakistan arasındaki dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin son 25 ilde təqdirəlayıq inkişaf yolu keçərək strateji tərəfdəşliq səviyyəsinə yüksəldiyini vurğulayıb. Nazir bu qısa dövr ərzində möhkəm təməllər üzərində inşa edilmiş Azərbaycan-Pakistan əlaqələrinin həm bu ölkələrin əhalisinin, həm də ümumilikdə region xalqlarının gələcəkdə sülh, sabitlik və firavanlıq içerisinde yaşamasında müstəsnə rol oynayacağına əminliyini ifadə edib.

O, həmçinin hər iki ölkənin iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirməyi, enerji və müdafiə sahələrində işgüzarlığın artırılmasını qərarlaşdırıldılarını da əlavə edib. Çıxışdan sonra dostluq və əməkdaşlıq rəmzi olaraq hər iki ölkənin bayraqlarının əks olunduğu rəmzi tort kəsilib, Azərbaycanın iqtisadi naılıyyətlərinə və turizm potensialına dair müxtəlif videoçarxlar nümayiş olunub. Tədbir iştirakçılarına Azərbaycan həqiqətlərinə dair müxtəlif məzmunlu kitablar, bukletlər, CD, DVD və digər əyani materiallar paylanıb. Rəsmi qəbul Pakistan mediası tərəfində geniş işıqlandırılıb, "The Nation", "Pakistan Observer", "Business Recorder" qəzetlərində və digər nüfuzlu kütüvə infor-masiya vəsiylərində qəbulla bağlı xəber materialları dərc edilib, səfir Ə.Əlizadənin PTV World beynəlxalq telekanalında müsahibəsi də yayımlanıb.

sək qiymətləndirir.

Ötən il Pakistan baş nazirinin Azərbaycan, bu il isə Azərbaycan Prezidentinin Pakistanə səfəri, eyni zamanda digər cox-sayılı səfərlər qarşılıqlı əməkdaşlığın inkişafında çox önemli rol oynayıb. Ötən müddət ərzində iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi artıb, iqtisadi, hərbi-texniki, müdafiə sənayesi, təhsil, turizm sahəsində əlaqələrin dəha inkişafi sahəsində mühüm addımlar atılıb, Pakistan vətəndaşları üçün viza rejimi sadələşdirilib, Pakistanla enerji sahəsində əməkdaşlığı start verilib. Səfir Azərbaycanla Pakistanın dostluq əlaqələrinin əbədiliyinə əminliyini ifadə edərək diplomatik əlaqələrin yaradılmasının 25-ci ildönümü münasibətlə öz təbriklerini çatdırıb, 25-il ərzində göstərilən əməkdaşlığa görə Pakistan dövlətinə və xalqına təşəkkür edib.

Tədbirin ali qonağı, Pakistanın federal ticarət naziri Xürrəm Dəstgir Khan rəsmi qə-

Iranda prezident seçkisinin nəticələrini ekspertlər maraqla təhlil edirlər. Onlar Həsən Ruhanninin yenidən seçiləsinin verə biləcəyi geosiyasi nəticələr haqqında proqnozlar ifadə edirlər. Lakin mütəxəssislər yekdil mövqedə deyillər. Belə ki, bir sır ekspertlərə görə, H.Ruhanninin yenidən dövlətin başına keçməsi İranın daha yumşaq mövqə tutmağa çalışacağını göstərir. Bu siyasi lider bütövlükdə islahatçıdır. Ölkənin dünyaya daha geniş açılması tərəfdarıdır. Digər qrup isə əksini söyləyir. Onlar İranın dünya iqtisadi sisteminde rəqabəti daha da gücləndirəcəyini deyirlər. Yəni Tehran, faktiki olaraq, Qərbə sərt rəqibdir. Bu səbabdan, Tehranla münasibətlərdə risklər qala bilər. Bunnadan başqa, məsələyə İranın daxili siyasi reallıqları prizmasından baxmağa üstünlük verənlər də az deyil. Bu ölkədə islahatların aparılması vəziyyəti dəyişə bilər. O halda İranın beynəlxalq miqyasda fəallığı artar ki, bu da yekunda daha sabit vəziyyətin yaranmasına səbəb olar. Hər bir halda, bu məsələlər Donald Trampin Yaxın Şərq turnesi fonunda düşündürүcü görünür. Həmin kontekstdə regionda geosiyası mənzərənin necə dəyişə biləcəyini analiz etmək maraqlıdır.

Seçkinin nəticəsi: Vaşinqton-Tehran münasibətlərini nələr gözləyir?

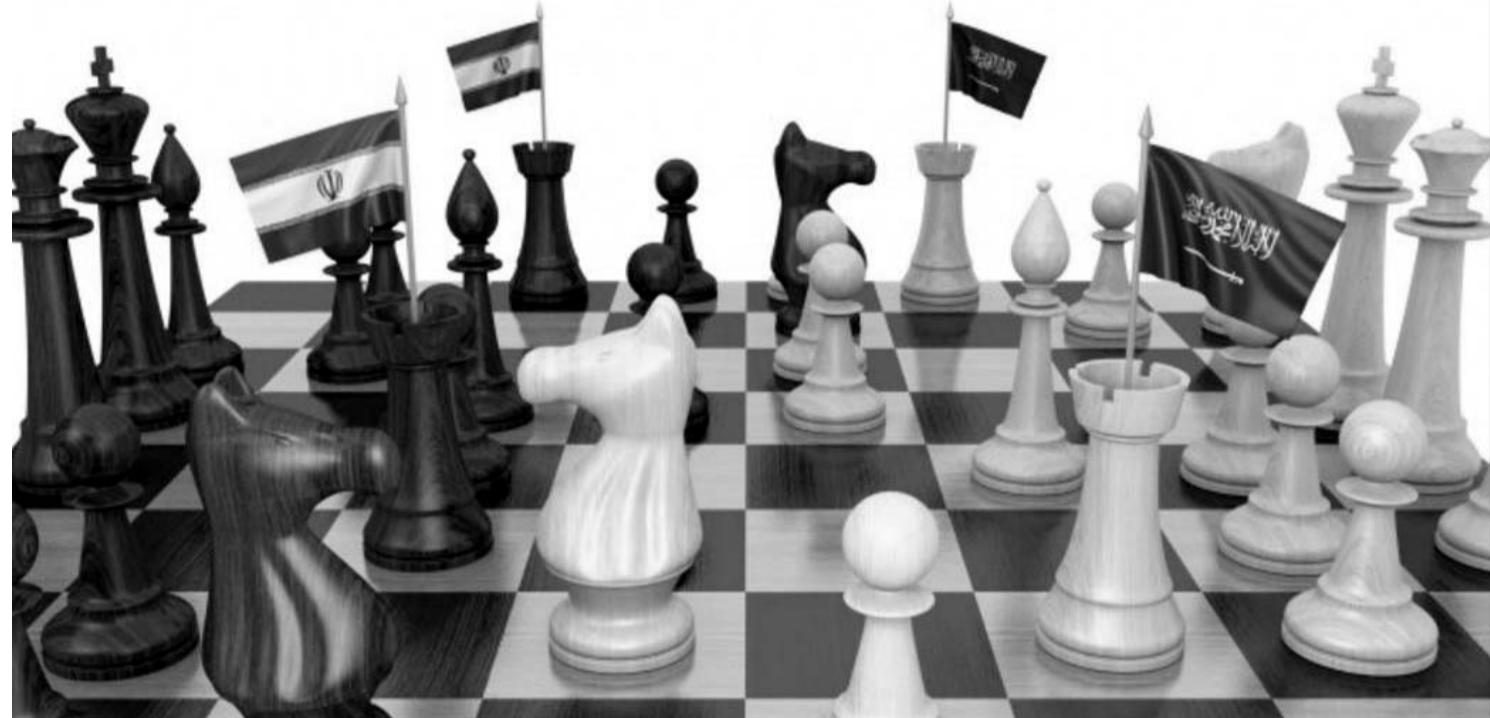
İslam Respublikasında prezident seçkisinin nəticəsi iki aspektdən aktual hesab olunur. Birincisi, ölkənin daxili siyasi mühitindəki real vəziyyətin qiymətləndirilməsidir. İkincisi, seçkinin nəticəsinin dünya siyasetine mümkün təsirlərindən ibarətdir. Ekspertlər hər iki aspektle bağlı ferqli fikirlər söyləyirlər. Ancaq onlar bir məqamda həmfikirdirlər: İranda prezident seçkisinin daxili mühitə və dünya siyasetinə təsiri vardır!

Lakin onu Yaxın Şərqdə və qlobal miqyasda cərəyan edən geosiyasi proseslər kontekstində kənarda analiz etmək real vəziyyətə uyğun görünmüür. Belə ki, son zamanlar Qərb, Rusiya, Türkiye, Al, Səudiyyə Ərəbistanı və İran həmin regionla bağlı təsirli addımlar atıblar. Bu proses davam edir. Daha çox isə Amerika Birləşmiş Ştatları feallıq göstərir.

Deməli, İrandakı seçki özlüyündə maraqlı hadisədir, eyni zamanda, qlobal geosiyaset aspektində də onun təsirini mütləq nəzərə almaq lazımdır. Amerikalı ekspertlər bu bağışlılıqda Həsən Ruhannının 57 faiz səsə qalib gelməsinin mümkün nəticələri ni qiymətləndiriblər. Onların fikirləri müəyyən məqamlarda bir-birindən ferqlənir. Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, H.Ruhannının seçiləsinin dünya siyasi-iqtisadi mühitində təsiri mənfi ola bilər. "Rays" (Texas) Universitetinin icraçı direktoru Çarlız Mak-konnell hesab edir ki, İrana qarşı sərt siyaset davam etməlidir.

O, bununla bağlı deyib: "İran bizim müttəfiqimiz deyil, mən onu öz gücünü bazarnda nümayiş etdirmək istəyən xarici rəqibdən başqa bir rolda görmürəm. Mən ABŞ üçün təhlükəsizliyi və iqtisadiyyatın sabitliliyini təmin etmək məqsədi ilə qlobal energetik müstəqilliyi möhkəmləndirmək və inkişaf perspektivlərini daha da artırımlı olduğumu şərtləndirən çoxlu səbəblər görürləm" (bax: Gksperti razdelilisg v oüenke

Yaxın Şərqdə dəyişən geosiyasi şərtlər: İran seçkiləri və Trampin səfəri fonunda

vlienie viborov v İrane na mirovüö gkonomiku / "RIA Novosti", 23 may 2017).

"Smith's Research & Gradings" şirkətinin baş məsləhətçi Skott Makdonald isə əksini düşünür. Onun fikrincə, H.Ruhanninin qələbəsi ABŞ və dünya iqtisadiyyat üçün müsbət faktordur. Eyni zamanda, o, hesab edir ki, İran-ABŞ münasibətlərinde problemlər qalacaq (bax: əvvəlki mənbəyə). S.Makdonald deyib: "O (Ruhani), ola bilsin ki, bazarda sabitlik nöqtəsini tapmaq üçün daha uyğun liderdir..." (bax: əvvəlki mənbəyə). Bundan başqa, amerikalı ekspert H.Ruhanninin ölkəni təcridçiliyə sürükləyən daxili güclərlə də mübarizə aparmalı olduğunu vurğulayıb.

"Navigator Principal Investors LLC" Fondunun başçısı Kayl Şostakin mövqeyinə görə, məsələyə İranın daxili və xarici siyasetinin sintezində baxmaq lazımdır. Bir tərəfdən, seçki göstərdi ki, cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri islahatlara hazırlır və bunu müsbət qiymətləndirmək lazımdır. Bir tərəfdən, seçki göstərdi ki, cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri islahatlara hazırlır və bunu müsbət qiymətləndirmək lazımdır (bax: əvvəlki mənbəyə).

Başqa tərəfdən isə, Donald Tramp və Dövlət Departamenti İranla bağlanan müqaviləyə yenidən baxmaqdə qərarlıdır. Deməli, həmin istiqamətdə vəziyyət möqaviləyə nə dərəcədə dəyişiklik edilməsi ilə bağlı olacaq. Bu məsələdən neftin qiyməti və qlobal iqtisadiyyatın durumu çox asılı olacaq (bax: əvvəlki mənbəyə).

Bütün bunların ortaq nöqtəsi tapıla bilər. Lakin H.Ruhani açıqca işarə verir ki, her şeyin bir sərhədi var və onun üçün təhlükəsizliyin təminini çox önemlidir. Bu məqamda ziddiyətlərin şiddetlənməsi mümkündür.

Regionda böyük oyun: geosiyasi dinamikadakı risklər

Sonuncu tezis Donald Trampin Ər-Riyad və Tel-Əviv səfərləri fonunda daha inandırıcı görünür. ABŞ prezidenti Səudiyyə Ərəbistanı və İsrailde anti-iran əhval-ruhiyəli fikirlər söyləyib. Ekspertlər isə

əmindirlər ki, Səudiyyə Ərəbistanı ilə imzalanan 110 milyard ABŞ dolları həcmində hərbi müqavilə ilk növbədə Tehrana xəbərdarlıqdır. İsrail rəhbərliyinin də İrana münasibəti sırr deyil. Belə çıxır ki, Vaşinqton daha mötədil H.Ruhanninin seçiləsindən razi olsa da, Tehrana qarşı sərt mövqeyini dəyişmək fikrində deyil.

Bu halda Yaxın Şərqdə geosiyasi mühitin gərginləşməsinə ABŞ-İran, İsrail-İran və Səudiyyə Ərəbistanı-İran münasibətlərinin ciddi təsir edə biləcəyi qənaətini əldə edir. Bütün tərəflər daha çox yerlərdə terror qruplarına yardım etməklə rəqibini zəiflətməyə cəhd edir. Vaşinqton bir neçə dəfə bəyan edir ki, İran Yaxın Şərqdə terrora dəstək verir. Konkret olaraq, Tehran bunu Suriya, İraq və Yəməndə edir. Bu ölkələrdə İran radikal şəx qruplarını maliyyələşdirir və silahlandırır.

Eyni ittihamlı Tehran Amerikaya qarşı çıxış edir. Vaşinqtonun Yaxın Şərqdə terrora yardım etdiyini, hətta əsas radikal qrupları İsraille birgə ABŞ-in yaratmaq planları barədə fikirlər formalaşdırır. Amerikanın İraq və Suriyada kurdrlər xüsuslu diqqət yetirməsi bu aspektde təsadüfi görünmür. Bu isə Vaşinqtonun Yaxın Şərqdə qərəzli mövqə tutduğunu, ikili standartlar siyaseti yeridiyini təsdiqləyir. O halda Amerikaya qarşı koalisianın meydana gələ bilməsi ehtimalını istisna etmək olmaz.

Çünki səhəbə birbaşa Suriya, İraq, İran və Türkiyənin ərazi bütövlüyünün pozulmasından gedir. Əlavə olaraq, həmin dövlətlərin ərazisində onlara heç də dost olmayan yeni bir dövlətin yaradılması ehtimalı mövcuddur.

Deməli, nə Donald Trampin Yaxın Şərqdə səfəri, nə də Həsən Ruhannının yenidən prezident seçiləsi bütövlükde Yaxın Şərqdə gərginliyi azalda bilməyəcək. Vəziyyətin gərginliyi nəinki saxlama bilər, hətta yeni səviyyəyə yüksəlməsi mümkündür. Bunun fonunda regionda terrorun səngiməsi çox çətin olacaq. Üstəlik, meydana yeni qruplar çıxa bilərlər. "Əl-Qaide" və ISİD missiyalarını yerinə yetirən kimi görünür-lər. Onları bir qədər ferqli vəzifələri yerinə yetirən qrupların əvəz etməsi gözlənilir. Lakin yenə də hədəf müsəlman ölkəleri, həlak olanlar isə müsəlmanlardır.

Serj Sarkisyan izlərin itirilməsi ilə məşğuldur

Erməni nəşri ölkə başçısının "siyasi gücünü" araşdırıdı və belə nəticəyə gəldi

Serj Sarkisyanın öz siyasi planları barədə konkret fikirlər söyləməkdən inadla qaçması, eyni zamanda bu mövzudan kənar qalmağa göstərdiyi cəhdələri belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, heç də hər şey onun nəzarətində deyil".

Bu barədə Ermənistənən aparıcı müxalifənləri sayıti olan 1in.am saytının analitik bölümündə yazılıb. Analitika şöbəsinin qeyd etdiyinə görə, eger Serj Sarkisyan az ya da çox, kompleksli şəkilde situasiyani idarə edə bilseyydi, bu zaman hər şey, sözsüz ki, daha da dəqiqləşdirilmiş və müyyənleşdirilmiş şəkildə görünərdi, xüsusile, "möhəşəm" parlament seçkilərindən sonra: "Lakin bundan sonra da Serj Sarkisyan izlərin itirilməsi ilə məşğuldur. Məsələn, o, ümumiyyətlə, siyasetdən uzaq olan adamı parlamentin sədri təyin edir ki, həmin adam həkimdir və bu sənəti ilə uzun zamandır məşğul olmur. Hər halda, bu həkim hakim Respublika Partiyasının deputatlığa namizədlər siyahısında yer aldıdan sonra həkimliklə məşğul olmayıb".

Serj Sarkisyanın hərəkətləri onun həqiqi hədəflərini ifşa edir

Ermeni sayıti, həmçinin, qeyd edir ki, Serj Sarkisyan öz nəzarət xidməti nə yenidən Ovanes Ovsepyanı təyin

Anna Finocçiaro: TAP qaz boru kəməri İtaliya üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir

Azərbaycan təbii qazının Avropa ya nəqlini nəzərdə tutan "Trans-Adriatik" (TAP) qaz boru kəməri layihəsi İtaliya üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir. Bunu İtaliyanın Parlamentlə əlaqələr naziri Anna Finocçiaro deyib. "Bu layihə davamlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq baxımından və ölkəmiz üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir. Həmçinin TAP 2020-ci ildə Xəzər dənizi regionundan yeni qaz mənbəyinin İtaliyaya gəlişinə imkan verəcək və ənənəvi enerji mənbələrinə alternativ təklif edəcək", - deyə Anna Finocçiaro bildirib.

Bundan başqa, nazir bildirib ki, TAP etraf mühitin mühaüzəsi qaydalarına tam uyğundur.

TAP Avropa İttifaqı üçün prioritet enerji layihələrindən biri olan "Cənub Qaz Dəhlizi"nin segmentini təşkil edir. Təməli keçən il mayın 17-də Yunanistanın Saloniki şəhərində qoyulan TAP-in inşası üzrə işlərin 40,3 faizi görülb. Layihənin ümumi dəyəri 4,5 milyard avrodur. Buraya 2009-cu ilən bəri davam edən dizayn və mühəndislik işləri də daxilidir.

Boru kəmərinin İtaliya ərazisindən keçən 8 kilometrlik hissəsinin tikintisi hazırda uğurla aparılır. Ətraf mühite təsirin minimuma endirilməsi üçün boru kəmərinin İtalya ərazisində meşələrdəki tikinti dəhlizinin eni 18 metr endirilib. TAP-in bu ölçüdə digər ərazilərdəki tikinti dəhlizinin eni 38-28 metr təşkil edir.

"Şahdəniz" konsorsiumu layihə çərçivəsində ilk qaz sahilini 2018-ci ilin sonunda Türkiyəye və Gürcüstana həyata keçirəcək. Avropaya ilk qazın verilməsi isə bundan təxminən bir il sonra, 2020-ci ilin əvvəllerinə planlaşdırılır. Ar-tıq Yunanistan və Albaniyada kompressor stansiyalarının tikintisi gedir. Albaniyada 70 kilometrən çox, Yunanistanda isə 203 kilometr boru qaynaq edilib.

siyasi həyatının anormallığı və qeyri-inkışaf həddi nəzərə çarpır

edir. Belə ki, Ovanes Ovsepyan Ermənistən hakimiyyət sisteminde seçilən fiqurlarından biridir: "Digər tərəfdən, prezidentin nəzarət xidməti keçici xidmətdir və çox yəqin ki, Ovsepyanın təyinatı Serj Sarkisyanın növbəti "müvəqqəti" qərarıdır. Mehəz bu amilin özü də izlərin itirilməsi çərçivəsində yürüdülən taktikalardan biridir".

"Serj Sarkisyanın hərəkətləri onun həqiqi hədəflərini ifşa edir ki, o, kimsənin öz planları barədə xəbərdarlığını istəmir: "Lakin onun məqsədi budur ki, heç kim Serj Sarkisyanın nə etdiyini, hansı planlar üzərində işlədiyi bilməməlidir. Bütün bunlar heç də situasiyaya hakim olan insana aid hərəkətləri deyil. Nə qədər qəribə görünse də, bütün bunlara rəğmən, Serj Sarkisyanın situasiyani idarə etmək müyəssər olur".

Məsələlərin kökü Üzərində Ermənistən

Analitik yazıda o da vurgulanır ki, Ermənistəndə, ümumiyyətlə, siyasi mühitə təsir edə biləcək qüvvələr və güclər yoxdur. Səbəb hakim rejimin monopoliyasıdır. SİTAT: "Bütün bunların kökündə dayanan səbəb budur ki, Ermənistən siyasi mühitində ölkənin siyasi vəziyyətini düzəltmək qabiliyyətində olan qüvvələr praktiki olaraq yoxdur. Əbəs yərə deyil ki, siyasi güclər Ermənistəndən ağırlı siyasi vəziyyəti, eyni zamanda, hakimiyyətin monopolialaşmış mövqeyi barədə etirazlarını bildirərkən, ötən ilin iyi hadisələrinə, ya da fəvqələdə hadisələr fonunda baş vermiş digər bənzer halların inkişafına işarə edirlər".

Sonda isə belə nəticəyə gelinir ki, Serj Sarkisyan, mehəz bu cür rejimi vəsitəsilə öz "gücünü" qoruyub-saxlamağa nail olub. Lakin nəticədə, Ermənistəndə anormallıq siyaseti daha da böyüyərək, partlamaq həddine çatıb: "Beləliklə, məhəz bu kimi məsələlərin kökü üzərində Ermənistən siyasi həyatının anormallığı və qeyri-inkışaf həddi nəzərə çarpır. Görünür, Serj Sarkisyanın hakimiyyətinin "gücü" də bundadır..."

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

SAMİR

Sözdə "müxalifətçilik"...

Enə bezin qırığı olan müxalifətin özü-nə "müxalifətçiyəm" deməsi, doğrusu, "ət tökür" desək, yanılmarıq. Çünkü nə müxalifətçi kimi "müxalifətçidirlər", nə də siyasetçi kimi "siyasətçidirlər". O zaman sual olunur: ay müxalifətçi, "müxalifətçi" olmaqla nə etmişən? Sizcə, zaman-zaman müxtəlif adlar altında birliklər, bloklar və sair formatlar yaratmaq "müxalifətçilik" dirmi? Əslində, elə yaratığınız qurumlar da, mahiyətcə elə köhnə müxalifətin köhnə təfəkkür tərzindən və yarımaz yanaşmalarından heç də fərqlənmir.

Hətta bunu bacarsalar belə, ömrü uzağı bir neçə ay çəkir

Bu yerde daha bir sual yaranır: əcəba, müxalifətin zəifliyi, pərakəndəliyi fonunda müxtəlif blok və qurumların yaradılmasına səy göstərilmesi mövcud ağır vəziyyətin düzəldilməsinə nə dərəcədə yardımçı ola bilər? Əslində, bu sualın cavabı da bəsdir. Məsələn, bu günə qədər müxalifət düşərgəsini təmsil edən qüvvələrin yaratdığı müxtəlif blok və qurumlar mövcud olub. Amma sonradan həmin blok və qurumlar dağılıb. Bunun da səbəbi müxalifət qüvvələrinin bir-birilərinə xəyanətdə və satqınlıqda ittiham etməlidir. Çünkü 24 il yaxındır ki, satqınlıq və xəyanətə yol gedən müxalifət liderlerinin bundan sonra da bu yolu davam edəcəyi istisna edilmir.

Bir sözlə, bu cür dağıdıcı, siyasi düşüncə tərzi sıfırı bərabər olan siyasetin heç bir perspektivi yoxdur. Ən başlıcası isə, Azərbaycan xalqı müxalifət düşərgəsini təmsil edən qüvvələr tərəfindən aparılan siyaseti dəstekləmir.

Əbəs yərə deyil ki, müxalifətin içərisində olanlar da etiraf edirlər ki, daxili intriqalar və lazımlı rəqabət onları ümumi nəticəsizliyə, uğursuzluğa getirir çıxarır. Çünkü xalq yaxşı görür və dərk edir ki, sözdə "müxalifətçiyəm" ... iddiasına düşənlər reallıqda bu ad altında yalnız öz mənfeətlərini güdən siyasetbazlar yiğnağıdır.

Baş Prokurorluq daha bir redaktora xəbərdarlıq etdi

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunda aparılmış araşdırıcılarda müəyyən edilib ki, "Hürriyyət" qəzetində və həmin dövri mətbə nəşrin internet saytında dərc edilmiş müxtəlif başlıqli məqalələrdə dövlət sirri haqqında, eləcə də cinayət və cinayət-prosessual qanunvericiliyin müddəalarının tələblərinin kobud surətdə pozulmaqla Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizliyinə ziyan vura biləcək informasiyalar ictimai-ləşdirilir. Bu barədə SİA-ya Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Qeyd edilənlərə əlaqədar qəzətin baş redaktoru Vüqar Məmmədov Baş Prokurorluq dəvət edilərək "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun tələblərinə müvafiq olaraq "Kütəvi informasiya vasitələri haqqında" qanunun 10-cu maddəsinə əsasən kütəvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmasına yol verilməməzliyi diqqətine çatdırılmaqla, gələcəkdə qanunvericiliyin tələblərinə zidd məlumatların yayılması davam etdiriləcəyi təqdirdə barəsində cinayət məsuliyyəti də daxil olmaqla, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş daha ciddi tədbirlər görülməcəyi barədə rəsmi xəbərdarlıq edilib.

"Siqaret alma! Alma al!" aksiyası keçirilib

Başı günlüğü və köynəyi üzərində "Siqaret alma! Alma al!" şəhəri əks olunan 50 könüllü və ictimai Səhiyyə İslahatları Mərkəzinin nümayəndələri siqaret çəkənlərə yaxınlaşaraq tütün və tütün tüstüsünün zərəri barədə onlara ətraflı məlumat verir, əllərindəki siqareti atmaq və sağlam həyat tərəzinin rəmzi kimi qəbul olunan alma götürməyi təklif edirdi...

Söhbət paytaxtın "28 may" metro stansiyasının qarşısında ictimai Səhiyyə ve İslahatlar Mərkəzi ilə ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının birgə təşkil etdiyi tədbirdən gedir. İctimai Səhiyyə İslahatları Mərkəzindən AZƏRTAC-a verilən xəbərə görə, 31 may- Ümumdünya Tütüsüz Günü ərəfəsində keçirilən "Siqaret alma! Alma al!" aksiyasının məqsədi əhalinin diqqətini sağlam həyat tərəzinə yönəltmək, onları zərərlərdən uzaq olmağa dəvet etmək olub.

Aksiya zamanı 100-dən çox siqaret aludəcisi ilə aparılan maarifləndirici söhbət nəticəsində onlar əllərindəki siqareti xüsusi tullantı qutularına ataraq səbətdən sağlamlıq rəmzi siyasi yaşıl alma götürüb. İctimaiyyət nümayəndələri və şəhər sakinlərinin maraqla izlədiyi aksiya iki gün ərzində paytaxtın müxtəlif ərazilərində keçirilib.

26 may 2017-ci il

Cəfəng iddialar müxalifətin həyat tərzinə çevrilir

Dövr ve zaman dəyişsə də, görünən odur ki, Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti köhnə təfəkküründə və düşüncəsində qalmadıdır. Yəni müxalifət hələ də müasir dövrün yenilikləri, global dəyişikliklər ilə ayaqlaşa bilmir. Hələ də meydan təfəkkür ilə yaşamaqdə və fealiyyət göstərməkdədir. Bu da, təbii olaraq, müxalifətin siyasi proseslərdə uğursuzluğa düçər olmasına şərtləndirən faktı çevrilir.

SSRİ-nin dağılmamasını şərtləndirən kodeksle məsələni qeyd etsək, fikrimizin əsaslı ola biləcəyini demək olar. Yuxarılar aşağılardan, aşağılar isə yuxarıların təkliflərini, istək və tələblərini qəbul edə bilmədiklərindən, SSRİ dağıldı. Eynilə, Azərbaycan müxalifətinde də yuxarılarla aşağılar arasında ciddi qarşışmalar mövcuddur. Bu baxımdan, aşağılardan başlayan istefalar yuxarılara doğru adlamadır. Düzdür, mövcud ağır veziyəti dəyişmək üçün müxalif partiyaların rəhbərliyinə yeni simalar ve yeni qüvvələr gəlir. Bir növ bu şəxsləri bəxtlərini, yeni şanslarını yoxlamağa cəhd göstərənlər adlandırmış olar. Amma nə yaziqlar ki, eksər hallarda o şəxslər şanssız olurlar, nəinki cəmiyyətdə, ümumilikdə baş vurduqları siyaset aləmində hörmət və izzət sahibi ola bilmədiklərindən uğursuzluğa düçər olub, kor-peşman əski mövqelərinə qayıdır. Meydana siyasi reallıqları düzgün dərk edən və xaricdən asılılığı olmayan yeni gənc liderlər çıxmışdır. Lakin bugünkü reallıqda müxalifet düşərgəsində bunu görmək və ya "yeni simaları" cəmiyyətə təqdim etmək mümkün deyil. Çünkü siyasi arenaya çıxan yeni simalar inidki korlanılmış müxalifet funksionerlerinin cərgəsində əriyərək, sıradan çıxır və ya elə onları bir tayı olurlar.

Yenilik yalnız ikinci - üçün tip şəxslərin başqanlığı və ya kollegial orqanlara getirilmesi deyil, bütövlükde, ideologiya dəyişməli, müstəqil və demokratik idarəetmə sistemi qurulmalıdır. Hazırkı müxalifet liderlərinin və funksionerlerinin siyasi imicili həddən artıq korlanmış durumdadır. Bir qədər əvvəl ADP, "Ümid" və "VIP"-ə yeni dəyişikliklərə can atdırılar. Hətta bu istiqamətdə müzakirələr də apardılar. Ancaq bu partiya sədrleri arasında aparılan müzakirələrin neticəsiz qalması, düşərgə daxilində proseslərin istiqamətini dəyişdirib. Müxalifet qazanının dibini yalan yan ekspertlər də, etiraf edirlər ki, ciddi iradə ortaya qoyub, dəyişikliklərə gedilməsə, müxalifet partiyaları daxilində qeyri-müəyyənliyə getirib çıxaran abnormal veziyət düşərgədə ciddi problemlərin yaranmasına gətirib çıxaracaq.

Ziddiyətlər Əli Kərimlini bitirəcək

Proseslərə əsasən, demək olar ki, hazırkı məqamda ən telatümlü və narahat partiyalar AXCP, ADP, KAXCP və Müsavat partiyalarıdır. Müsavatda cərəyan edən hadisələr maraqlı nüansları ortaya çıxarırlar. Arif Hacılinin başqanlığı gətirilməsiindən sonra partiya daxilində qarşışmalar günbegün artmaqdadır. Partiya başqanı A.Hacılinin idarəciliyindən narazı olan qruplar açıq müstəvidə mübarizəyə başlayaraq, situasiyanı öz xeyirlərinə dəyişdirməyə çalışırlar. Bundan istifadə edən AXCP sədri Ə. Kərimli yaranmış vəziyyətdən səmərəli istifadə etməyə çalışır. Nəzəre alıqazın lazımdır ki, bu iki partiya arasında əzeli düşmənçilik möv-

cuddur. Hər iki partiya funksionerləri bir-biri sıradan çıxarmaq üçün məqam gözlemləyiblər. Müsavatda baş verənlər Ə.Kərimlinin işinə yaradığından, o, bütün qüvəsi ilə Müsavatı tamamilə sıradan çıxarmağa çalışır. Müxalifet düşərgəsində hazırla iki qütbə bölünən partiya funksionerləri arasında qarşılıqlı ittihamlar güclənməkdədir. Amma Müsavat funksionerləri AXCP-nin həmlələri karşısından geri çəkilmək fikrində deyillər.

Bu, faktdır ki, son illər bir neçə yeni müxalifet partiyasının yaradığı barədə bəyanat səslənib. Hətta gizlincə, qapalı yerlərdə qurultay keçirib və bir qədər sonra filankesin yeni partiyanın sədri olaması barədə Mətbuat Şurasının reket elan etdiyi saytlarda və ya qəzetlərdə məlumat yayılıb. Sonradan məlumat olub ki, qurultay-filan olmayıb. Sadəcə, partiya sədri elan olunan şəxsin bağ evində məclis qurulub və sağlıqlardan və pafoslu tostlardan sonra təşkilatın yaradıldığı bərədə qərar verilib. Eyni zamanda, məclisin yüksək xərc hesabına başa gəldiyi nəzərə alınaraq, xərc çəkən sədr elan olunub. Amma bu, bir faktdır ki, "sədr" siyaset nə olduğunu belə anlaşırlar. İctimai-siyasi proseslərə məişət məsələləri kimi yanaşab, elə o tərzdə də münasibət bildirir. Ele ilk müsahibəsində və ya açıqlamasında özünü ifşa etmək, adını siyasetdə uğursuzluğa düçər olanların siyahısına yazır.

Hazırkı məqamda müxalifet düşərgəsində təmsil olunan partiya sədrlerinin böyük eksəriyyəti siyasetə gelir mənbəyi kimi baxır. Sədrlik kreslosunu da, məhz buna görə tərk etmək istəmir. AXCP və Müsavat kimi partiya sədrleri xarici qüvvələrlə iş birliyinə getmək, xarici qüvvələrdən və ya fondlardan maliyyə yardımçıları alıblar. Ancaq siyasetdə uğur qazana bilməyiblər. Çünkü müxalifet başbiblənlərdən birinin, bir zaman dediyi kimi, "pul qoyub, pul götürmək olar, amma pul qoyub, siyasetdə uğur əldə etmək olmaz". Belələri haqqında coxsayı faktlar-sübütler göstərmək olar. AXCP sədr Ə.Kərimlinin, Müsavat başqanı A.Hacılinin, Müsavatın keçmiş başqanı İ.Qəmbərin siyasi fəaliyyətlərinə nəzər yetirdikdə, hər şeyin məlum olduğunu görmək olar. Bu məxluqlar az qala yaşlarının yarısını siyasetə qurban versələr də, qazandıqları ancaq xalqın ittihamı, təqib və iradları olub. Ağa qara demək, xalqın sevincinə, hakimiyətinə apardığı uğurlu siyasetə qərəzli yanaşmaq onların həyat tərzidir. Belələrinin yenilənməsinə ehtiyac var ki, bunun da reallaşmasına siyasi gelir mənbəyi kimi baxan məxluqlar heç cüre imkan vermedilər. Yalnız rayon təşkilatlarının qətiyyətinə və principallığına ehtiyac var ki, yəqin ki, bu gözləntilər də yaxın vaxtlarda həyata keçəcək.

i.ƏLİYEV

Müsavat qalmaqalsız otüşmür Arif Hacılı partiya liderlərini ittiham etməklə işini bitmiş hesab edir

Bütün dövrlərdəki acı seçki möglubiyyətlərindən sonra bir-birlərini xeyanetlərdə və ugursuzluqda günahlandırın ənənəvi müxalifət "liderləri" həmin vasitələrlə özlərini təmizə çıxarmağa çalışırlar. Sözsüz ki, bu kimi vasitələrlə növbəti seçkilərə qədər ayaqda qalmışa cəhd edən partiyalar, əslində, cəmiyyətdə heç bir nüfuz əldə edə bilmirlər. Bu səbəbdən də, bir-birlərini ittiham etməklə işlərini bitmiş hesab edirlər. Buna misal kimi, hələ "Milli Şura" yaradılarkən bu qurumu az qala dünyasının ən "monolit" və "möhətəşəm" müxalifət birliyi qismində təqdim edən siyasi təşkilat "liderləri"nin qurumla bağlı pafoslu bəyanatlarını xatırlamaq olar. Ancaq həmin bəyanatların bu gün tamamilə ters istiqamətdə yer alması, bir daha belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq "Milli Şura" adlı qurum yox səviyyəsindədir.

"Bize şübhəli keçmişə olan hay-küylü adların yox, real fayda gətirənlərin birliyi lazımdır"

Bu arada möglubiyyət günahlarını digər partiya "Liderləri"ne - keçmiş eks-spiker Rəsul Quliyev və "MVH" Lalə Şövkət Hacıyevaya minnət tonunda ünvanlayan Müsavat başqanı Arif Hacılı öz ittihamlarında bildirib ki, belə ferdlərlə əməkdaşlıq etmək səmərəsizliklə neticələnib. A.Hacılı bildirib ki, Müsavat partiyası zamanında çox güzeştlərə gedib: "...Amma heç zaman bu güzeştlərdən fayda görmedi. Bize şübhəli keçmişə olan hay-küylü adların yox, real fayda gətirənlərin birliyi lazımdır..."

A.Hacılının minnət və ittihamları fonunda L.Ş.Hacıyeva ilə R.Quliyevi şübhəli keçmişə günahlandırması ister-istəməz belə bir sual yaradır: əgər Müsavat rəhbərliyi hər iki şəxsin şübhəli keçmişlərdən xəbərdar idisə, nəyə görə "Milli Şura" təsis olunarken, "liderləri" həmin quruma dəvet edərək, onlarla əməkdaşlıq etdilər? Məgər həmin vaxtı onlarla şübhəli keçmişləri yox idimi?

Məhz bütün bumlardan sonra ittiham atəşinə tutulan R.Quliyev və L.Şövkət son vaxtlar Müsavat partiyasının hədəfinə tuş gəlməyə başlayıb. Ancaq görünən budur ki, arxadan atılan daş topuğa dəyər. Nəcə ki, A.Hacılı hələ də öz günahlarını başqalarının üzərinə atmağa cəhd edir. Bu baxımdan, demək olar ki, Rəsul-Arif qarşılıqlı ittihamları hələ çox mətbələri üzə çıxarácaq.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

"Ermənistanın başa düşdüyü bir dil var, o da təzyiq dilidir"

Elcin Mirzəbəyli: "Ermənistan təxribatlarını davam etdirəsə, aprel döyüslərindən də daha dəhşətli bir sarsıcı zərbə alacaq"

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ile həlli məsələsində Sarkisyan rejimi masa arxasında oturmaqdən imtina edir. Bu iş münəqişənin sülh yolu ilə həllində qeyri-müəyyənlilik yaranmasına gətirib çıxarırlar. Söz yox ki, bu hal uzun müddət davam edə bilməz. Politoloq Elçin Mirzəbəyli də "Ses" qəzeti açıqlamasında bildirdi ki, artıq Ermənistan uzun müddətdir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ətrafında gedən danışqlar prosesinin davam etməsine manələr yaradır: "Sarkisyan rejimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı danışqlar prosesi bərpa edilən zaman cəbhe xəttində təxribatlar töredir və hərbi ritorik bəyanatlar verməkə prosesi pozmağa çalışır. İndiki şəraitdə Ermənistanın bu davranışlarının qarşısının alınmasının yegane yolu Ermənistana və onun siyasi rəhbərliyinə qarşı beynəlxalq hüququn prinsiplərinə səykerək, müvafiq sanksiyaların tətbiq olunmasıdır. Hazırkı məqamda beynəlxalq güçlər tərəfindən Ermənistana qarşı hər hansı bir sanksiyanın tətbiqi olunmasıdır. Hazırkı məqamda beynəlxalq güclər tərəfindən Ermənistana qarşı hər hansı bir formada töhfə vere bilməz. Demək olar ki, işgalçi ölkə yaranmış cəzasızlıq şəraitində sui-istifadə edərək, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında aparılan danışqlar prosesinin davam etdirilməsinə imkan verməyəcək".

"ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri prezidentlərin görüşünün vacibliyini qeyd edib. Sarkisyan rejimi masa arxasında oturmaq istəmirsə, bu halda hansi görüşdən səhəbet edə bilər ki" sualına cavab olaraq politoloq bildirdi ki, bu sualın cavabını ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri cavab versəydi, yaxşı olardı: "Çünki indiki şəraitdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Ermənistəninin danışqlar masasına otuzdurulması üçün, ilk növbədə, bu ölkəyə qarşı konkret addımların və sanksiyaların tətbiq edilməsi lazımdır. Bəyanatlarla, gəlişə gözlərlə ancaq ATƏT-in Minsk Qrupunun ömrünü müəyyən qədər uzatmaq olar. Amma Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında aparılan danışqlar prosesinin bərpasına her hansı bir formada töhfə vere bilməz. Demək olar ki, işgalçi ölkə olan Ermənistən başa düşdüyü bir dil var o da təzyiq dilidir".

"Cəbhədə erməni təxribatları intensivləşir. Bu halda, Azərbaycan aprel döyüslərinin yenidən təkrarlanması üçün sert addımlar ata bilərmi" sualına isə politoloq cavab olaraq, bildirdi ki, hər zaman Azərbaycan qətiyyətli mövqe ortaya qoyur: "Azərbaycan hakimiyəti regionda və dünyada baş verən prosesləri doğrudan dəyişdirərək, hansi qərarın nə zaman veriləcəyini hər kəsden daha yaxşı bilir. Bu baxımdan da, məsələnin aprel döyüslərinin tekrar olunması müstəvisində olmasının tərəfdarı deyiləm. Əgər Ermənistən təxribatlarını davam etdirəsə, aprel döyüslərindən daha dəhşətli bir sarsıcı zərbə alacaq. Azərbaycan silahlı qüvvələrinin güc və potensialı, Azərbaycan dövlətinin iradəsi də buna yetər. Bir daha qeyd etmek istəyirəm ki, əgər işgalçi Ermənistən təxribatlarını davam etdirəcəksə, artıq qəlebənin dadını dadmış Azərbaycan zabitini və əsgəri bu qəlebənin davamını getirməyə çalışacaq və onu əldə edəcəkdir".

GÜLYANƏ

QEYRİ-HÖKUMƏT TƏŞKİLATLARININ TƏŞKİLATI-HÜQUQİ FORMALARI, NÖVLƏRİ VƏ İŞTİRAKÇILARI

Qeyri-hökumət təşkilatları istanilən təşkilati-hüquqi formalarda təsis oluna bilərlər.

Qeyri-hökumət təşkilatları daimi əsaslarla və ya konkret məqsədlərə nail olmaq üçün təsis oluna bilərlər.

Ümumazərbaycan qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində şamil edilir. Regional qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının iki və ya artıq inzibati ərazi vahidini əhatə etməlidir. Yerli qeyri-hökumət təşkilatları bir inzibati ərazi vahidinin çərçivəsində fəaliyyət göstərirler.

Beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları öz fəaliyyət dairəsi ilə Azərbaycan Respublikasının və en azı başqa bir xarici dövlətin ərazilərini əhatə edən ictimai birliklərdir.

Qeydə alınmış qeyri-hökumət təşkilatı Azərbaycan Respublikasının ərazisində və xaricdə filiallarını yarada və nümayəndəliklərini aça bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının füaliyi həmin təşkilatın olduğu yerdə kəndə təşkil edilə və onun fəaliyyətini və ya fəaliyyətinin bir hissəsini həyata keçirə bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının nümayəndəliyi həmin təşkilatın olduğu yerdə kəndə təşkil edilər, onun maraqlarını təmsil edir və həmin maraqların müdafiəsini həyata keçirir.

Qeyri-hökumət təşkilatının füaliyi və nümayəndəliyi hüquqi şəxs deyil, onları yaratmış təşkilatın əmlakından pay alır və onun adından təsdiq etdiyi Əsasnaməyə əsasən fəaliyyət göstərir. Filial və nümayəndəliklərin fəaliyyətine görə onları yaradan qeyri-hökumət təşkilatı məsuliyyət daşıyır.

İctimai birliliklərin iştirakçılarına təsisçilər, üzvlər və köməkçilər aiddir. Fondların iştirakçılarına təsisçilər və köməkçilər aiddır.

İctimai birliyin yetkinlik yaşına çatmamış üzvləri Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyinə əsasən hüquqlar əldə edir və vəzifələr daşıyır.

Qeyri-hökumət təşkilatlarının təsisçiləri hüquqi şəxslər (dövlət hakimiyyəti və yerli özünüdərə orqanları istisna olmaqla) və ya 18 yaşına (gənclərin iştimai birliliklərinin təsisçiləri-16 yaşına) çatmış fiziki şəxslər ola bilərlər.

Əcnəbələr və vətəndaşlığı olmayan şəxslər Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatlarının iştirakçıları ola bilərlər.

Qeyri-hökumət təşkilatlarının təsisçiləri bərabər hüquqlara malikdir. Onların qarşılıqlı hüquq və vəzifələrinin hecmi qeyri-hökumət təşkilatının təsis edilməsi nə münasibətdə təsis müqaviləsi

ilə (müqavilə bağlandıqda), qeyri-hökumət təşkilatının fealiyyətində iştiraka münasibətində isə, qeyri-hökumət təşkilatının nizamnaməsi ilə müyyəyen edilir.

Azərbaycan Respublikasında hər bir fiziki və hüquqi şəxs (dövlət hakimiyyəti və yerli özünüdərə orqanları istisna olmaqla) ictimai birliyin üzvü ola bilər.

İctimai birliyin üzvləri bərabərhüquqludurlar. Onlar ictimai birliliklərin rəhbər orqanlarına seçə və seçilə, fealiyyətində iştirak edə, rəhbər orqanların fealiyyətinə nəzarət edə, nizamnamə ilə nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar daşıya bilərlər və eləcə də nizamnamə tələblərinə riayət etməlidirlər.

İctimai birliyin üzvlüyü xitam verilməsi məsələləri nizamnamə ilə müyyəyen edilir. Nizamnamə ictimai birliyin üzvlüğüne xitam verilməsindən birliyin daxilində və məhkəməyə şikayət etmə hüququna təminat verməlidir.

Qeyri-hökumət təşkilatlarının köməkçilərinə nizamnamələrinə müvafiq olaraq, qeyri-hökumət təşkilatının fealiyyətində iştirak etməklə, öz münasibətlərini qeyri-hökumət təşkilatı ilə təşkilatı cəhdən rəsmiləşdirmədən ona müxtəlif kömək və ya xidmətlər göstərməklə qeyri-hökumət təşkilatını dəstəkləyən fiziki və hüquqi (dövlət hakimiyyəti və yerli özünüdərə orqanları istisna olmaqla) şəxslər aiddir. Köməkçilərin mövcudluğu və onların hüquqi statusu qeyri-hökumət təşkilatının təsis sənədləri ilə müyyəyen edilir.

Qeyri-hökumət təşkilatı onun təsis edilməsi nəticəsində, habelə, mövcud olan qeyri-hökumət təşkilatının yenidən təşkilatın nizamnaməsində yaradıla bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatı onun təsis edilməsi nəticəsində yaradılması təsisçilərin (təsisçinin) qərarı ilə həyata keçirilir. Bu halda təsis yığıncağı çağırılır və təşkilatın nizamnaməsi qəbul olunur.

Qeyri-hökumət təşkilatının nizamnaməsində qeyri-hökumət təşkilatının adı və yerleşdiyi yer, fealiyyətinin məqsədləri və idarəolunma qaydası, üzvlərin hüquq və vəzifəleri, iştimai birliyin üzvlüğünə qəbulun və ondan çıxmanın şərtləri və qaydası, qeyri-hökumət təşkilatının əmlakının formalşma mənbələri, nizamnamənin qəbulu ona əlavə və dəyişikliklərin təsir edilməsi qaydası, qeyri-hökumət təşkilatının ləğv edilməsi və ləğv edildiyi halda, əmlakından istifadə qaydası müyyəyen edilməlidir.

Fondun nizamnaməsində, həm də fondun "fond" sözü daxil edilmiş adı, onun olduğu yer, fondun məqsədi, onun orqanları, o cümlədən, Himayəcilik Şurası və onların formalşma qaydası, fondun vəzifəli şəxslərinin təyin

edilməsi və onların azad edilməsi və fondun ləğv edildiyi halda, onun əmlakının müqəddərəti haqqında məlumatlar olmalıdır.

İctimai birliyin nizamnaməsinə dəyişikliklər onun ali idarətme orqanının qərarı ilə edilə bilər. Fondun nizamnaməsinə dəyişikliklərin edilməsi fondun Himayəcilik Şurası tərefindən və yalnız fondun məqsədləri istiqamətində edilə bilər.

Fondun nizamnaməsi fondun Himayəcilik Şurası tərefindən bir şərtlə dəyişdirilə bilər ki, nizamnamədə onun bu qaydada dəyişdirilməsi imkanı nəzərdə tutulmuş olsun. Əgər fondun nizamnaməsinin dəyişilməz şəkildə saxlanılması fondun təsis edilməsi zamanı qabaqcadan nəzərə alınması mümkün olmayan nəticələrə getirərsə və nizamnamədə dəyişikliklərin mümkünüy isə nəzərdə tutulmayıbsa, yaxud nizamnamə selahiyətli şəxslər tərefindən dəyişilməyibsa, bu nizamnaməyə dəyişikliklərin edilməsi hüququ fondun Himayəcilik Şurasının ərizəsinə əsasən məhkəməyə mənsubdur.

Qeyri-hökumət təşkilatının nizamnaməsindəki dəyişikliklərin, dövlət qeydiyyatı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərefindən həyata keçirilir. Qeyri-hökumət təşkilatının nizamnaməsindəki dəyişikliklər onların dövlət qeydiyyatına alındığı andan qüvvəyə minir.

İctimai birliyin təsis edilməsi haqqında bildiriş onun təsis edilməsi haqqında qərarın qəbul olunduğu andan 30 gündən gec olmayıaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanına yazılı müraciət vəzifələ həyata keçirilir. İctimai birliyin rəhbəri tərefindən imzalanmış müraciətə təsis protokolu da əlavə olunmalıdır.

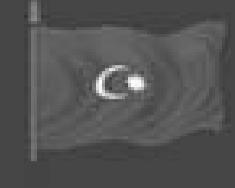
Müvafiq icra hakimiyyəti orqanı ictimai birliyin təsis edilməsi haqqında bildirişin daxil olmasına təsdiq edən sənədi ictimai birliyin nümayəndəsinə verir və ya poçt vasitəsilə göndərir.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sənədlərin dövlət qeydiyyatı üçün yenidən təqdim edilməsinə mane ola bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina haqqında qərardan məhkəmə qaydasında şikayət verile bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina haqqında qərardan dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra hüquqi şəxs statusunu elde edir.

Qeyri-hökumət təşkilatlarının dövlət qeydiyyatına alınmasına yalnız həmin ad altında digər qeyri-hökumət təşkilatı mövcud olduğunu və ya dövlət qeydiyyatı üçün təqdim olunmuş sənədlər Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, bu qanuna və Azərbaycan Respublikasının digər qanunlarına zidd olduqda və ya sənədlərdə yanlış məlumatlar olduqda imtina edilə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina haqqında qərar, imtiyanın əsasları və təsis sənədlərinin hazırlanmasında qanunvericiliyin pozulmuş müddeələri və maddələri göstərilməklə, yazılı suretdə qeyri-hökumət təşkilatının nümayəndəsinə təqdim olunur.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sənədlərin dövlət qeydiyyatı üçün yenidən təqdim edilməsinə mane ola bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina haqqında qərardan məhkəmə qaydasında şikayət verile bilər.

Qeyri-hökumət təşkilatının dövlət qeydiyyatına alınmasından imtina haqqında qərardan dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra hüquqi şəxslərin dövlət reyestrinə daxil edildiyi andan sayılır.

Qeyri-hökumət təşkilatının fəaliyyətine qeyri-hökumət təşkilatının yenidən təşkil edilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərefindən onlardan birinin fəaliyyətinə xitam verilmesi haqqında yeni qeydiyyatın hüquqi şəxslərin dövlət reyestrinə daxil edildiyi andan sayılır.

Qeyri-hökumət təşkilatının yenidən təşkilindən sonra hüquq varisiyili ilə bağlı olan bütün məsələlər Azərbaycan Respublikasının Mülki Məccələsində nəzərdə tutulmuş qaydada həll olunur.

**Vahid ÖMƏROV,
fəsəfə üzrə fəsəfə doktoru**

*Alkoqollu içkilər süd vəzi
xərcənginin bir səbəbi kimi...*

ABŞ-in Xərcəng Xəstəliyinin Tədqiqatı İstitutu və Dünya Xərcəng Xəstəliyinin Tədqiqatı Fonduñun alimlərinin yeni araşdırmasına görə, bir bədə şərab və ya alkoqollu içki içmək qadınlarda süd vəzisi xərcəngi riskini artırır. Bununla əlaqədar olaraq 2010-cu ildən etibarən 260 mini süd vəzisi xərcəngi olan 12 milyon qadının sağlamlıq hesabatı araşdırılıb. AZERTAC "sciencedaily.com" saytına istinadla xəber verir ki, gün ərzində bir qədəh şərab və ya 10 qram alkoqollu içki içən qadınlarda menopauzadan əvvəlki xəstəlik riski 5 faiz, menopauzadan sonra risk isə 9 faiz artıb. Amma süd vəzisi xərcəngi riskini pəhriz və idmanla azaltmaq olar. İdmanın möşgül olan zərif cinsin nümayəndələrində xəstəlik riski müvafiq olaraq on yeddi və on faiz azalır. Gəzinti və bağbanlıq kimi aktiv həyat tərzi keçirən xanımlarda isə süd vəzi xərcəngi riski oturaq qadınlara nisbətən 13 faiz aşağıdır.

Dişləri daha yaxşı necə ağarda bilərik?

Daha ağ dişlərə sahib olmaq bugünkü həyatımızda əhəmiyyətli hesab ouur. Bəyaz dişlər danişma və gülümsəmə şəklimizə təsir edərək, güvən qazandırır. Bu baxımdan dişlərə qulluq şəksi gigiyenanın ayrılmaz tərkib hissəsidir. Ev şəraitində dişləri bəyazlaşdırmaq üçün hidrogen peroksidi kimi dişləri bəyazlaşdırıran məhsullardan istifadə etmək olar. Bundan istifadə edərkən bir pambıq parçasını hidrogen peroksidə batırmaq, daha sonra bununla öndən və içdən dişləri ovalamaq lazımdır. İçkilərdən çay, dişlərin rənginə güclü təsir edir. Çay nə qədər çox dem alıb oksidləşsə, onun boyayıcı xüsusiyyətləri bir o qədər yüksək olur. Məlumatla görə Kanadanın Alberta Universiteti nəzdində stomatologiya məktəbinin tədqiqatçıları müəyyən ediblər ki, süd qatılmış çay bu içkinin dişlərin rəngini deyişmək xüsusiyyətini zəiflədir.

Kazein (südün tərkibindəki əsas zülal) çayın boyama xassələrinin böyük hissəsinə cavab verən dubil maddələri əlaqələndirir və dişlərin rəng almasının qarşısını alır. Plombalı, kariyes əlaməti, yaxud aşkar çat və qopuq yerləri olan dişləri istisna ediblər. Məlumatda oda bildirilir ki, eksperiment zamanı dişlər 24 saat müddətinə 37°C temperaturda adı çay və südlü çay məhlullarının içine qoyulub. Sonra yenə də rəngləri qeydə alınıb. Neticələr göstərib ki, südün tərkibindəki kazein çayın boyama xüsusiyyətini zəiflədir.

Qatiq iltihabi xəstəliklərə təsirlidir

Məlumatla görə ABŞ-dakı Vanderbilt Universitetinin Tibb Fakültəsinin mütəxəssisləri öz tədqiqatlarında müəyyən ediblər ki, süd məhsullarından qatiq, gözlərdə yaranan qaşıntı, soyuqdəymə, asqırıq və s. sağlamlıq problemlərinə təsirlidir. Həmçinin qatiqda olan probiotiklər dəri iltihabi, bağırsaq sindromu kimi iltihabi xəstəliklərə də faydalıdır. Mütəxəssislərin fikrincə bu probiotiklər bağırsaq pozuqluları zamanı tarazlığını dəyişdirərək immunitet sisteminde əhəmiyyətli rol oynayır. Sağlamlıqla bərabər dəri gözəlliyi və soyuqdəymə üçün istifadə oluna bilər. Qatiqda olan faydalı mikroelementlər qrip keçirən xəstələrə də təsirlidir. Hollandiyanın Leiden Universitetinin elm adamları isə müəyyən ediblər ki, qatiq depressiya əlamətlərini azaltmağa kömək edir. Yaranan burun axıntısı, burun tixanması, gözlərdə sulanma, öskürek, böğaz ağrısı, qoxu və dad almada azalma, yorğunluq, qəbul etmə çətinliyi və yuxu pozuqlularına da təsirlidir. Mövzuyla bağlı məqale "A&R" jurnalının şəbəkə ünvanında dərc olunub.

ELAN

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Hüquqi Şəxslərin dövlət qeydiyyatı üzrə Bakı bölgə şöbəsində 25 aprel 2007-ci il tarixində dövlət qeydiyyatına alınmış (qeydiyyat № 0107-p319-48356) "Avto" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Nizamnaməsi iddiy üçün etibarsız sayılır.

"Avto" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinə məxsus VÖEN № 0700010981 iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin I kurs tələbəsi Əbülova Nəriminə Həsən qızının adına verilmiş tələbə biletini iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qazetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

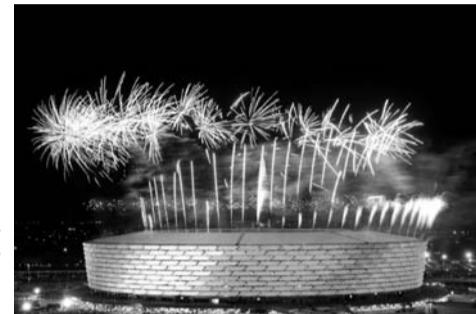
Ses

Son sehifə

26 may

Bakı Olimpiya Stadionu "Dünyanın ən yaxşı yeni stadionu" mükafatına layiq görüllüb

Qədərin paytaxtı Dohada Dünya Stadionlar Konqresi keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, tədbirin sonunda müxtəlif nominasiyalar üzrə dünyadan ən yaxşı stadionları adına layiq görünlər arenalar mükafatlara layiq görüllüb. Bakı Olimpiya Stadionu (BOS) "Dünyanın ən yaxşı yeni stadionu" nominasiyasında mükafatla təltif edilib. BOS-un tikintisində iştirak edən "TEKFEN İnşaat" şirkəti də mükafata layiq görüllüb. Müxtəlif kateqoriyalar üzrə Moskvadakı "VTB Arena", Barselonadakı "Kamp Nou", Aşqabad Olimpiya Stadionu və Birləşmiş Əmərlər Əmirliklərindəki "Həzzə Bin Zayed" stadionu da qalib elan edilib. Müsabiqənin münsiflər heyeti məşhur tikinti mütəxəssisləri Filip Herpel, Mark Fenvik və Kris Daydan ibarət olub.

"Mançester Yunayted" UEFA Avropa Liqasının çempionu olub

Mayın 24-de UEFA Avropa Liqasının 2016-2017-ci il mövsümünün final qarşılaşması keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, Stokholmdakı "Friends Arena"də keçirilən oyunda "Ayaks" komandasına 2:0 hesabı ilə qalib gələn "Mançester Yunayted" klubu UEFA Avropa Liqasının çempionu olub. Matçın ilk hissəsində nisbətən üstün oyun nümayiş etdirən "qırmızı şeytanlar" 18-ci dəqiqədə hesabı açıblar. Mata, Raşford və Fellaninin gözəl kombinasiyasını mançesterlilərin dünyadan ən bahalı transfer müqaviləsi ilə heyətinə qatdıqları Pol Poqba dəqiq zərbe ilə tamamlayıraq adını tabloya yazdırıb - 1:0. İlk hissə bu hesabla başa çatıb. İkinci hissənin əvvəlində - 47-ci dəqiqədə "Mançester Yunayted" hesab arasındaki fərqi iki topa çatdırıb. Komandaların cəhdlərinə baxmayaraq, qalan dəqiqələrdə qapılara top vurulmayıb. Beləliklə, "Ayaks" komandasını 2:0 hesabı ilə məğlub edən Joze Mourinyonun yetirmələri UEFA Avropa Liqasının kubokunu başları üzərinə qaldırıblar. Qeyd edək ki, UEFA Çempionlar Liqasının final görüşü iyunun 3-de Uelsin paytaxtı Kardifde oynanılacaq.

Formula-1 Azərbaycan Qran-Prisi ilə əlaqədar hazırlıq işləri intensiv davam edir

Ölkəmizdə Formula-1 yarışının təşkilatçısı "Bakı Şəhər Halqası" Əməliyyat Şirkəti (BŞH) iyunun 23-25-de keçirilecek Azərbaycan Qran-Prisi ilə əlaqədar hazırlıq işlərini intensiv davam etdirir. Əməliyyat Şirkətindən AZERTAC-a bildirilər ki, hazırda trekin ətrafında polad şəbəkələrlə ikinci qoruyucu hasarın quraşdırılması işləri görülür. Tikinti-quraşdırma işləri görülərkən şəhər sakinlərinin fasilesiz hərəkətinin təmin olunmasına və ətrafdakı biznes-iaşə obyektlərinin işgüzar fəaliyyətinə maneçilik töredilməməsine xüsusi diqqət göstərilir.

BŞH müvəqqəti narahatlığı görə şəhər sakinlərindən, o cümlədən trekətrafi ərazilərde fealiyyət göstərən sahibkarlardan üzr isteyir. Əməliyyat Şirkəti ölkə ictimaiyyətinin nəzərinə çatdırıb ki, öten ilə müqayisədə bu il Azərbaycanda keçiriləcək növbəti Formula-1 yarışına xaricdən daha çox maraq var və yarış ərəfəsində Bakıya minlərlə turistin gələcəyi gözlənilir. Təşkilatçılar Azərbaycan Qran-Prisini izləməyə gələcək Formula-1 azarkeşlərini böyük qonaqpərvərliklə qarşılamağa hazırlanırlar. Xaricdən gələn minlərlə turist ölkə iqtisadiyyatının bir çox sahəsinə birbaşa töhfə verəcək. "Bakı Şəhər Halqası" Əməliyyat Şirkəti möhtəşəm yarışa hazırlıq prosesində göstərdiyi anlayışa və dəstəyə görə şəhər sakinlərinə dərin minnətdarlığını bildirir.

**Baku
city
circuit**

"Monako" "Anderlext" in 20 yaşı futbolcusunu transfer edib

Monako futbol klubu yeni mövsüm üçün ilk transferini edib. bu barədə klubun rəsmi saytı xəber yayıb. Fransa klubu "Anderlext" in yarımmüdafıəciisi Yuri Tilemansı heyətinə cəlb edib. Belçikalı futbolçu ilə 5 illik müqavilə imzalanıb. Qeyd edək ki, 20 yaşılı Tilemans öten mövsüm 37 oyuna 13 qol vurub, 12 məhsuldar örəfəmə edib.